"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
The only Lithuanian Newspaper in Ohio
Published Weekly at Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
Yearly Subscription Rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexico..... 2.50
Lithuania and other countries..... 3.00
Advertising rates on application.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

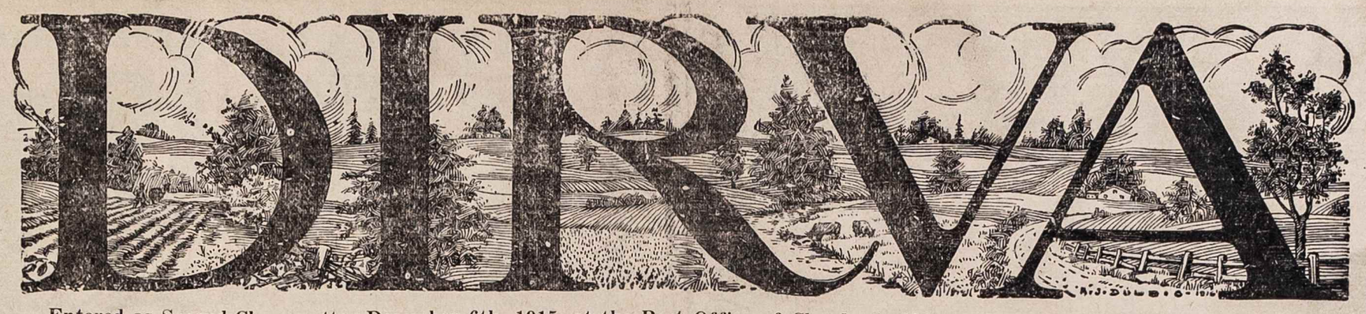

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Leidžia kas savaitė Clevelande, Ohio
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrija
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Meksikoje..... 2.50
Lietuvoje ir kitur..... 3.00
Prenumerata skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų, ir mokasi iškalno.
Apgarsinimų kainu klauskit laišku.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland. O.

No. 2 CLEVELAND, OHIO PENKTADIENIS, SAUSIO-JAN. 13, 1933 KAINA 5c. Vol. XVIII (18-ti Metai)

Japonai Pradėjo Karą su Kinais

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

LINKSTA prie 5 dienų darbo savaitės. Bloga ekonominė padėtis kokia Amerikoje gyvuoja jau trys metai, pradėjo pastumėti kur tik galima įvesti trumpesnes darbo valandas ir penkių dienų savaitę. Tas dar labiau įsikunys 1933 metų bėgyje, sako Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Green.

Po Amerikos civilinio karo, kada prasidėjo smarkus išradimas mašinų, buvo didelės bedarbės ir 1873 buvo kilus net panika. Po Ispaniško karo 1898 m. dar daugiau atsirado mašinų ir visose dirbtuvėse stengtasi mažinti išdirbimo kaštai ir darbininkų skaičius, kas ėjo labyn ir labyn. Tą numatydama, Am. Darbo Federacija jau 1926 metais pasiskelbė už penkių valandų darbo savaitę. Bet mašinų dauginimas ir darbininkų atleidimas plėtėsi taip kad dabar liko tik viena išeitis, įvesti šešių valandų darbo dieną. Tas klausimas apeina jau ir visam pasauliui, ne tik vienai Amerikai.

Dabartinius laiku bedarbių esama 11,590,000, sako A. D. F. prezidentas Green, ir todel reikia butinai trumpinti darbo valandas.

Green toliau sako kad įvedimui trumpesnių darbo valandų bus bandoma panaudoti spėka, streikai, jeigu reikės.

Gelžkelių tarnautojų atstovas Washingtone irgi sako kad gelžkeliečiai bus priversti streikuoti už sutrumpinimą darbo valandų.

Riaušės. Wheaton, Ill.— Čia prie naujai statomo pašto susirinkę į 200 bedarbių pakėlė kovą prieš dirbančius 75 darbininkus. Keletas darbininkų sužeista.

Bedarbiai atvažiavo 63 automobiliuose iš įvairių apskrities dalių priversti dirbančiuosius mesti darbą.

Lenkų užimtos Silezijos dalyje, Lilpoprau mieste, 7,000 darbininkų neteko darbo kuomet Standard vagonų dirbtuvė iš Pittsburgo nutraukė savo kontraktą su Lenkų valdžia darymui ten traukiniams vagonų.

KIAULĖS NUPIKO IKI 1878 M. KAINOS

Chicago. — Pradžioj šių metų kiaulių kaina taip nupuolė kaip nebuvo nuo 1878 metų. Už 100 svarų nemokėta nei $3. 1931 metais tuo pat laiku kiaulės buvo po $4.50 nuo 100 svarų.

PAVASARĮ RENGIASI PRIE TIKRO KARO

Peiping, Kinija, Sausio 10 d. — Tarp Kinų ir Japonų kareivių prasidėjo smarkus mušis už Chiumenow perėjimą kalnuose, per Didžiąją Kinų sieną. Tas perėjimas yra vienas iš svarbiausių susisiekimų iš Kinijos į Jehol provinciją.

Japonų kariumenė su pagalba kareivių sudarytų iš Manchukuo (Mandžurijos) kareivių, pradėjo puolimą Kinų. Mušį pradėjo orlaiviais, iš kurių mėtė bombas ir sunaikino kelis Kinų kaimus.

Japonų karo vadovybė skelbia kad už kelių dienų prasidės didelis veržimasi pirmyn. Kinai nežino ar jie varysis užvaldyti Jehol provinciją ar stengsis užimti senąją sostinę Peiping.

Kinų vadas Liang stiprina savo eiles Jehol karo ruožte ir rengiasi Japonų atmušimui.

Pavasariui atėjus, kaip sako žinantieji Japonų pasiryžimą, Japonai rengiasi pradėti generalį puolimą Kinų. Jeigu taip įvyks tai prasidės didelis Tolimų Rytų karas, kurin gali įsivelti ir Vakarų valstybės.

Anglijos adminrolas Sir Howard Kelly siulo Kinams ir Japonams susieiti ant kariško laivo ir užvesti taikos tarybas.

AIRIJOJ NAUJI SUMIŠIMAI

Dublinas. — Sausio 24 d. Airijoje įvyksta Airijos vyriausybės rinkimai. Tautinės grupės vadas De Valera pernai laimėjo ir dabar smarkiai kovoja norėdamas patirti ar Airija nori sekti jo nustatyto plano ar ne.

Jo priešininkas, Anglijos šalininkas Cosgrave stengiasi vėl paimti šalį į savo kontrolę.

De Valeros pirmas planas buvo atsisakyti mokėti Anglijai pagalvinę už žemę, Anglija tada paskelbė boikotą Airijos produktams. Airija griebėsi persitvarkyti ir verstis pati namie.

Politiškos rinkimų agitacijose atsibuna susirėmimų De Valeros ir Cosgrave šalininkų. Dubline šiose dienose vienose riaušėse sužeista 30 žmonių.

Užmušė kaimyną. Macomb, Ill. — Ukininkas užmušė savo kaimyną ukininką, 63 m. senį, kurį nužiurėjo lindus prie savo žmonos. Kada senasis ukininkas vakare atvažiavo pas jaunesnįjį, jiedu susitiko tvarte ir susimušė. Jaunesnysis savo kaimyną užmušė. Jis tapo suimtas.

MIRĖ BUVĘS PREZIDENTAS COOLIDGE

Northampton, Mass. — Sausio 5 d. čia mirė buvęs S. V. prezidentas Calvin Coolidge, kuris prezidentavo pirm Hoovero. Jis prezidentavo penkis ir pusę metų. Buvo dabar 60 m. amž. Mirė nuo širdies sustojimo. Sugryžus iš krautuvės jo žmona rado vyrą negyvą antrame aukšte kambaryje ant grindų.

Coolidge palaidotas Sausio 7 d. savo gimtinio miestelio kapinėse, Plymouth, Vt. Laidotuvėse dalyvavo prezidentas Hoover ir kiti žymųs žmonės. Laidotuvės buvo su mažomis paprastomis apeigomis. Laike laidotuvių lijo.

Laidotuvių dieną visoje šalyje fortuose iš kanuolių šaudė pusvalandžio protarpiais.

DEMOKRATAI GAL PRIPAŽINS RUSIJĄ

Washington. — Kaip tik Demokratai užims Amerikos valdžią, sakoma bus užvesta derybos su sovietų Rusija su tikslu pripažinti sovietus ir pradėti prekybą. Tai esą dalis Roosevelto programo stengtis padidinti prekybą su visomis šalimis.

PRIEŠINASI EINSTEINO ĮLEIDIMUI

Boston, Mass. — Moterų patriočių organizacija pakėlė antrą protesto balsą prieš Prof. Einsteiną, Žydą iš Vokietijos, reikalaudamos kal Amerikos valdžia jo neįsileistų į šią šalį, nes jis esąs komunistas.

Einstein pragarsėjo keli metai atgal paskelbdamas savo teoriją apie erdvių kunų bendrumą vienų su kitais.

BANDITAI PAVĖLAVO

Rhineland, Mo. — Čia į vieną banką inėjo du plėšikai ir radę ten vyrą įsakė pakelti rankas aukštyn. Pasakė kad jie atvyko apiplėšti. Tas vyras pakėlė rankas ir atsistojo ramiai. Plėšikai tuo tarpu ėmė ieškoti pinigų, bet niekur nerado.

"Kas čia do bankas?" supykę paklausė jie. Viduje buvęs žmogus atsakė kad tas bankas jau keturi mėnesiai uždarytas ir nedaro biznio; jis yra tik valdžios paskirtas knygų peržiurėtojas.

---

11 žuvo juroje. Londonas, Anglija. — Susimušus dviem mažiem laivam Šiaurės juroje, prigėrė 11 žmonių.

ROOSEVELT ŽADA "UŽKIŠT SKYLES" UŽĖMĘS VALDŽIĄ

Washington. — Kuomet prezidentas Roosevelt užims valdyti didžiausią valstybę, jo pirmas tikslas, sako, bus užkamšyt visas skyles per kurias bėga pinigai į visas šalis ir užtai Amerika dabar turi milžinišką deficitą.

Paveizdan, jis ras vieną biurą kuris leidžia $1,750,000 į metus laukinių gyvunų tyrinėjimui, kuomet kitas biuras lermuoja kad šalyje atsirado į 400,000 jaunuolių žemiau 21 metų amžiaus, blaškančiųsi be vietos, be duonos ir be rubų.

Dabartinėj tvarkoj sunku valdžiai ir sužiurėti kur perdaug pinigai aikvojama kada tas aikvojimas buvo sumaniai išdirbtas ir padengtas įvairiais prakilniais tikslais, tyrinėjimais ir tt. Vyriausybė esanti pilna politiškų parazitų kurie bus išnaikinti Rooseveltui užėmus valdžią Kovo 4 d.

BERNAS NUŠOVĖ ŠEIMININKUS

Oregon, Ill. — Netoli čia, sekmadienį laike pusryčių bernas nušovė ukininką ir jo šeimininkę. Kitas bernas tuoj po pusryčių išėjo ir jis išliko gyvas. Šovikas pabėgo, bet kai antras bernas sugryžęs ir radęs šeimininkus nušautus pranešė kaimynams, jie visi išėjo jo ieškoti ir surado. Susišaudyme jis tapo nušautas. Prieš mirsiant jis dar pasakė kad "jie buvo niekai".

PRANCUZAI LAUKIA PRIHIBICIJOS GALO

Paryžius. — Prancuzijos vyno gamintojai su nekantrumu laukia žinių apie galą prohibicijos Amerikoje, nes tuomi tiki gauti vietos savo vynams. Dabar neturi kur jų dėti.

KIAULĖMIS UŽ MOKSLĄ

Shawnee, Okla. — Oklahoma Baptistų universitete priima apmokėjimą už mokslą kiaulėmis, vištomis, karvėmis, šienu, grudais.

Steigiama prie universiteto 40 akrų ukė, kur studentai galės dirbti už mokslą ir ten užlaikys gaunamus kitų ukininkų moksleivių gyvulius, augys ir parduos.

ŽUVO 4 TAKSI VEŽIKAI

San Antanio, Texas. — Susivaidiję taksi vežikai, 4 jauni vyrai, pradėjo šaudytis ir visi krito negyvi.

Mirtys nuo automobilių S. Valstijose 1932 m. sumažėjo 13 nuoš. lyginant su 1931 metais. Pernai buvo 29,000, arba apie 4,000 mažiau negu 1931 metais. Tai ką reiškia depresija: ir graboriai neteko 4,000 laidotuvių....

Devyni užmušta. Rumanijoj, trys mylios iš Bucharesto laike sniego pugų susimušus dviem traukiniam užmušta 9 žmonės.

SENATO KOMISIJA PRITARIA PROHIBICIJOS ATMETIMUI

Washington. — Senato teisių komisija 10 prieš 4 priėmė prohibicijos panaikinimo rezoliuciją ir perdavė į Senatą nubalsavimui. Tiek tik kad ši rezoliucija reikalauja 7 metų prohibicijos panaikinimui, kas butų perilgas laikas.

ITALIJA IR RUSIJA TARIASI

Roma. — Specialė Rusijos delegacija tariasi su Italijos vyriausybe apie naujus prekybinius santikius, kas sako pakenks Amerikos prekybai su tomis šalimis. Rusija nori padidint išvežimą į Italiją anglies, aliejaus, medžio, ko Italijai labai reikia.

ISPANIJOJ UŽMUŠTA 17 ŽMONIŲ

Barcelona, Ispanija. — Sindikalistų radikalų riaušėse Sausio 8 d. užmušta 17 žmonių ir keli desėtkai kitų sužeista. Riaušės atsibuvo mėtant bombas ir užgriebiant ginklus.

Policija sako kad komunistai ir monarchistai pradėjo riaušes užpuldinėdami įstaigas ir policiją.

Daug raudonųjų suimta.

---

22 METŲ VAIKINAS LAIKYTAS NAMIE NELAISVIU

Cincinnati, O. — Policija išliuosavo iš naminio kalėjimo 22 metų vaikiną, kuris sakė kad jį tėvas laikė namuose sklepe nelaisvėje per 30 mėnesių. Jis atrastas susirietęs ant anglių kruvos, visas suplyšęs, apžėlęs ir ilgais pražilusiais plaukais. Jis pasakojo kad jo tėvas pradėjo jį baisiai neapkęsti ir uždarė sklepe. Tėvui nesant namie motina kaip kada leisdavo jam ateiti viršun, bet tėvas nevelijo duoti jam rubus ir jis niekur negalėjo iš namų pasišalinti. Vaikinas yra baigęs aukštesnę mokyklą ir pianistas.

SUKILIMAS INDIJOJE

Delhi, Indija. — Alwar provincijoje prasidėjo sukilimas Mohametonų, kuriame dalyvauja 80,000 žmonių. Tęsiasi plėšimas ir deginimas namų. Žmonės sukilo prieš aukštus taksus.

Trys prigėrė. Adison, Vt. Ledui įlužus prigėrė trys vaikinukai norėdami išgelbėt įlužusią mergaitę. Ji išgelbėta ir nubėgo pasakyti kas atsitiko. Jų lavonai vėliau ištraukti.

LIETUVOJE

A. Smetona apie Spaudą Laikraščių Konkurencija. Kaimas ir Radio.

Jau minėjau kad šimtmetinę Lietuvių spaudos sukaktį musų laikraščiai paminėjo labai plačiai. Šia proga išsitarta ir apie spaudos uždavinius. Mat visiems mums rupi klausimas ar musų spauda auklėja musų tautą, ar kelia jos dvasią, ar dorina jos sielą. Čia visą tiesą musų spaudai tarė didelis Lietuviškos spaudos darbininkas, dabartinis Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

"Reikia rupintis kad spauda butų tyresnė. Ji bus tokia kada jai švarios rankos vadovaus. Nuo vadovybės pareina vidaus taika ir tautiškos kulturos pažanga. Atsiminkime kad nuoduose mirkyta plunksna pridaro musų tautai daugiau žalos negu visi jos priešai. Jei taip tai dora spauda reikia platinti, o nevalyvajai, nešvarios sielos rašomai, neturėtų buti vietos musų tarpe. Bet kas valyva ir kas nevalyva? Čia, žinoma, nelengvas klausimas. Tyra sąmonė turėtų jį spręsti, o tyras visuomenės balsas jį tikrinti.

"Tikėsime musų laikraštininkų sveikaja nuovoka. Jų pareigos sielotis ir šiltis kad nuodingų dujų musų spaudoje eitų vis mažyn ir mažyn ir kad pagaliau jos visai išnyktų. Skaisti musų spauda, skaistus ir giedras bus musų tautos rytojus." (A. Smetona, "Lietuvos Aido" Nr. 276).

Šitais žodžiais nurodyta musų spaudai kelias kuriuo ji privalo eiti jei nenori užsipelnyti musų tautos žudytojos vardo.

Reikia pasakyti, A. Smetona visą savo spaudos darbo laiką šitomis mintimis vadovavosi. Jo redaguojami "Vairas", "Viltis", vėliau "Lietuvos Aidas" skleidė musų tautai geresnį rytojų, pranašavo laisvę, kvietė tautą vienybėn, ragino visus tautiečius mesti partines rietenas ir asmeniškus nesutikimus, kvietė savo asmenybę laikyti žemiau už visos tautos interesus. Kad taip yra buvę, rodo surinkti jo publicistikos raštai (A. Smetonos raštai, keturi tomai, Kaunas). Jie ir šiandien savo vertės nėra nustoję. Iš jų tepasimoko musų žurnalistai spaudos etikos. Tepamato kaip šis vyras yra tolerantiškas savo priešams: nepilia ant jų galvų nepamatuotų pamazgų, ir tik labai rimtai nagrinėja jų klaidas. Ši šiandien musų "žurnalistai" pirmiau suteršia oponento asmenį, primesdami jam nebutų nuodėmių, ir tik tada "griauna" jo dėsnius, "nagrinėja" tezes.

Ant. Smetonos raštai įdomųs ne vien žurnalistams, jie įdomųs visiems Lietuviams. Juose dalinai atvaizduota musų tautinės kulturos Kryžiaus Keliai. Tatai šitie raštai labai ir labai skaitytini. Juose daug medegos paskaitoms bei referatams, kas labai svarbu susirinkimų vadams, organizatoriams ir organizacijų veikėjams.

Raštai labai dailiai išleisti ir dailininkų J. J. Burbos ir Liudo Truikio gražiais piešiniais papuošti.

Spaudos (žinoma, Lietuviškos) šimtmetinės sukakties proga musų laikraštija labai plačiai paminėjo apie pirmą Lietuvių laikraštį "Nusidawimai apie Ewangelijos Praplatinimą tarp žydų ir pagonų", įdėjo plačius, išsamius straipsnius. Taipgi neaplenkė ir "Nusidawimų" įsteigėjo Friedricho Kelch'io. Mat įsteigėjas nuo savo laikraščio negali buti atskiriamas: jeigu aprašoma laikraštis tai turi buti aprąšoma ir jo įsteigėjas. Taip ir padaryta.

Spaudos sukakties proga Lietuvos laikraščiai nurodė kliutis trukdančias periodinei spaudai tinkamai plėtotis ir savo veikimą vystyti. "Musų Rytojus" labiausia kaltino "Ukininko Patarėją", kam jis mažinąs kainą net žemiau laikraščio savikainos. Kaltinama Žemės Ukio Rumai kam jie taip remia "Ukininko Patarėją", apdrausdami skaitytojus nuo žaibo ugnies. Vadinasi, jei kuriam nors "Ukininko Patarėjo" skaitytojui žaibas sudegintų trobesius tai Žemės Ukio Rumai 1933 metais išmokės apdraudos sumą. Tas "Musų Rytojui" nepatinka. Bet šis laikraštis užmiršo kad "Ukininko Patarėjas" eina tik jo pramintais takais. Juk "Musų Rytojus" pirmutinis sumažino kainą iki minimumo, tuo sudarydamas kitiems laikraščiams labai rimtą konkurenciją. "M. R." taipgi buvo gavęs iš vyriausybės žymią sumą pašalpos.

Tada "Musų Rytojus" labai triumfavo praskynęs kelius į visas gryčias. Dabar "Musų Rytojus" jau nebenori briautis į visas gryžias, todel pakėlė kainą ir nori kad ir "U. P." taipgi keltų kainą.

(Pabaiga ant 7-to pusl.)

Jusų giminės Lietuvoje bus neapsakomai dėkingi už "Dirvą". Išrašykit jiems.

Kurių prenumerata už "Dirvą"

PASIBAIGĖ

Prašome nelaukiant paraginimų siųsti pinigus atnaujinimui, kad nereikėtų sulaikyti jums siuntinėjimo "Dirvos". Padarykit tą šiandien, nelaukit rytojaus. "Dirvos" Administracija.

KORESPONDENCIJOS

PITTSBURGH

Sulaikys vaikams maistą mokyklose. Iki šiol biednų tėvų vaikai mokyklose gaudavo šiek tiek užkąsti laike klesų. Tokių vaikų yra į 8,000. Dabar tarp apskrities šelpimo organizacijos ir mokyklų tarybos iškilo nesusipratimas už tai kas turi tuos vaikučius maitinti. Jeigu nesusitaikys tai nuo Vasario 1 d. maitinimas bus sulaikytas.

Mokyklų taryba reikalavo iš miesto tarybos paskirti $100,000 nedapenėtų vaikų maitinimui, nes sako mokyklos turi priemones maistui pagaminti ir mokytojos numato kuriam vaikui reikia duoti maisto. Bet apskrities šelpimo organizacija priešinasi skyrimui pinigų mokyklų tarybai, sako lai visus biednų vaikus rekomenduoja šelpimo organizacijai ir ji apsirupins.

Gavo $224,062. Iš federalės valdžios duotų valstijai $3,035,257, Allegheny apskritis gavo $224,062 šelpimui savo bedarbių vargšų šeimų.

Nušoko nuo tilto. Nuo Ohio Upės Bulvaro tilto nušoko ir užsimušė žmogus, kurio paskui lavonas pažinta buvus tulo Steve Lazorchak, iš Leetsdale, Pa. Jo norėta nušokt į vandenį, bet nedašokta ir užsimušta į krantą.

Nušautas. Butler, Pa. — Susišaudyme su policija tapo nušautas Thomas Crawford, kurio sesuo su savo meilužiu 1929 m. Gruodžio mėnesį nušovė policijantą, pabėgo, bet buvo sugauta ir paskui abudu buvo nubausti mirtimi Pennsylvanijos valstijiniame kalėjime. Dabar nušautasis brolis buvo kartu pabėgęs su savo sesere, bet jam tada kaltė neprimesta.

Nupirko farmą už $1.18. Doylestown, Pa. — Neturėdamas iš ko mokėti už savo ukę mokesčių, John Hansel, našlys su trimis vaikais, turėjo jos netekti iš varžytinių. Varžytinių dieną, atvykus valdžios atstovui farmą parduoti, suėję kaimynai susitarę už nieką beveik nieko nedavė, ir pagaliaus farma tapo "išpirkta" už $1.18. Reikėjo gi už skolas sukelti $1,800.

Apsisukę kaimynai savo "išlicituotą" farmą atidavė tam pačiam savininkui ir tokiu budu jo $1,800 skola pranyko.

DAYTON

Geri komplimentai. U. Varkalienė, kuri turėjo labai komplikuotą ligą ir perleido apie 10 daktarų, be jokių pasekmių, pagaliau atsikreipė į Lietuvį gydytoją Dr. F. M. Lait (Matulaitį, kuris dabar gyvena Clevelande). Jis jai suteikė gyduolių, nuo ko Varkalienės sveikata pradėjo taisytis. Ji už tai labai dėkinga daktarui ir labai jį giria.

Serga. Sunkiai apsirgo M. Venienė. Linkėtina jai, kaipo gerai Lietuvei, greitai pasitaisyti. Venienė turi pažystamų daug Akrone ir Clevelande.

Lietuvaitė geriausia mokinė armonistė. Vietos dienraštis "Herald" įdėjo paveikslą p-lės Cecilijos Melašiutės su ilgoku aprašymu kad ji yra geriausia mokinė armonikos grojime, ir numato tai jaunai Lietuvaitei šviesią ateitį.

Dar turiu priminti kad mažas Kaziukas Maršaliukas irgi yra talentingas armonikos mokinis; muzikos kritikai numato jį busiant geru armonistu.

Daug saužudysčių. Per 1932 metus Daytone nusižudė 42 ypatos — dvigubai daugiau negu kitais metais. Nuo automobilių nelaimių sutiko mirtį 55 ypatos.

"D." Rep.

RED. ATSAKYMAI

Skraiduoliui (Newark, N. J.) — Korespondencijos "Iš šalies žiurint" nesunaudosime, nes viena perilga, o antra joje bandote papeikti savo kolonijos tautininkus už nerėmimą naujos tautinės parapijos neleidžiant į jos mokyklą savo vaikų. Už tai kad tautininkai visame kame neatsiduoda tautiškai bažnyčiai nereikėtų bandyti vesti ginčų spaudoje ir kelti suirutes tarp pačių Lietuvių. Musų tautiški laikraščiai leidžiami tikslu Lietuvius šviesti, vienyti ir mokyti, o ne imtis kovosi už paskiras sektas. Prašome šiaip įvairių smulkių žinių iš savo kolonijos, mielai patalpinsime.

HILLSIDE, N. J.

Bazaras. Šv. Jono parapija ir L. T. K. Bažnyčios Sinodas rengia didelį bazarą du vakaru, Sausio 14 ir 15 d., Barcay salėje, po antrašu 34 Bloy st. ir Harvard ave. Pirmą vakarą atidarymas bus 6 valandą, o sekančią dieną, sekmadienį, prasidės nuo 3 valį po pietų. Kom.

Užrašė 13 Naujų Skaitytojų

J. A. Urbonas iš Dayton, O., rašo: Per "Dirvos" vajaus laikotarpį man pavyko užrašyti "Dirvai" vienuolika naujų artojų. Bet ir vėl pradėdamas naujus metus prisiunčiu du nauju skaitytoju. Mat, musų kolonijoje yra gerų Lietuvių ir jie myli "Dirvą", kaipo Lietuvišką bepartiviską laikraštį.

BALTIMORE, MD.

Sunki Baltimorės Rubsiuvių Ekonominė Padėtis.

Rubsiuviams išėjus streikan (Rugs. 13, 1932) iškarto visuose buvo geras upas, labiausia jaunuosiuose, kas streiko vadams davė daug energijos streiką tęsti iki laimėjimo.

Streiką vedė pats A. G. W. of A. unijos generalis ofisas, nes unijos Baltimorėje kaip ir nebuvo, buvo viskas pakrikę ir streiko vedimui jiegų neturėjo.

Į streiką išėjo visų mažesnių rubų siuvyklų darbininkai, kartu ir tų siuvyklų kurios siuvo New Yorko firmoms rubus; didesnių siuvyklų tik dviejų darbininkai išėjo į streiką ir tai mažumoj, o didumos per policijos brutalę apsaugą nebuvo galima priversti streikuoti. Tose didelėse firmose streikas tęsiasi ir po šiai dienai; unija yra pasiryžus streiką laimėti, nežiurint kad reiks streikuoti metus ar daugiau.

Tų siuvyklų kur visi išėjo į streiką, darbininkai lainėjo į dvi savaites ir gryžo dirbti; iškovojo algų pakėlimą nuo 10 iki 35 nuošimčių. Gryžę dirbti visi susirašė į uniją ir mokėjo ne tik unijai duokles 35c į savaitę, bet ir po 25c rėmimui streikuojančių siuvėjų.

Po streikui, padirbėjus keletą savaičių, darbai vėl taip sumažėjo kad dabar siuvėjai dirba nedaugiau porą dienų į savaitę, o darbui sumažėjus, darbdaviai vėl bando numažinti streikerių laimėtą nuošimtį, o buli kontraktoriai vietoj laikytis bendrai su darbininkais nustatyto užmokesčio, irgi bando išimti darbą pigiau, sakydami kad už pigiau dirbant bus daugiau darbo. Tačiau kol kas nei vieniems nei kitiems tokiu gudrumu priversti darbininkus dirbti už pigiau nevyksta.

Unija yra pasiryžus atlaikyti ne tik streiku laimėtą užmokesčio padidinimą bet atėjus pavasariniam darbo sezonui pareikalauti dar daugiau pinigų už darbą ir priversti darbdavius apdrausti darbininkus nuo nedarbo, taip kad darbininkas netekęs darbo galėtų gauti tam tikrą dalį savo savaitinės algos pragyvenimui. Be to dar unija yra nusistačius išsluoti iš Baltimorės visas mažasias siuvyklas, "ubagynais" vadinamas, kurios kenkia siuvėjams pagerinti savo buvį. Tokioms neva siuvykloms prisieis arba visai išnykti arba susidėjus kelioms į vieną įsteigti tokias siuvyklas kuriose darbininkai galėtų daryti ners kiek pakenčiamesnį pragyvenimą. Tokį unijos nusistatymą turės dručiai paremti ir patys siuvėjai, nes tas bus daroma ne kam kitam kaip tik pačių siuvėjų gerovei.

P. P. Jaras.

J. ŽEMANTAUSKAS

Užrašo "Dirvą", "Vienybę" ir kitus tautinius laikraščius.
130 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN.

DR. BASANAVIČIAUS BIUSTAS ATVEŽTAS

Dovana Clevelando Miestui nuo Lietuvos Vyriausybės.

Švedų Amerikos Linijos Dovana Clevelando Lietuviams — atvežė veltui savo laivais iš Klaipėdos į New Yorką.

Dr. Jono Basanavičiaus— musų Tautos Patriarko — biustas jau Clevelande. Jis yra dovana Lietuvos Vyriausybės Clevelando Lietuvių Kulturiniam Darželiui, kurio sąjunga savu keliu formaliai padovanos Clevelando miestui su tam tikromis ceremonijomis ateinančią vasarą.

Šis atsitikimas yra pirmutinis istorijoje kad Lietuvių Tautos žymiausio vyro paminklas butų pastatytas Amerikoje, amžinai atminčiai Lietuvių tautos kulturos su kuria jie prisidėjo prie Clevelando miesto padarymo žymiu kosmopolitiniu miestu.

Šis Dr. J. Basanavičiaus biustas yra bronzinis, kopija dailininko Zikaro kurinio, kuris stovi Kaune Karo Muzejaus sodnelyje, kurį daugybė Amerikos Lietuvių lankydamiesi Lietuvoje matė. Incidentaliai, ir Clevelando Lietuvių Darželis yra beveik tokio pat didumo kaip Karo Muzejaus sodnelis, tik anas yra lygus ant lygios žemės, o Clevelando Darželis išeina nuokalniai, kas sudaro labai gražų vaizdą.

Tik Italijos valdžia padovanojo Virgilio biustą Clevelando Italų Darželiui ir dabar Lietuvos valdžia padovanojo Dr. Basanavičiaus biustą. Kitų tautų Darželių organizacijos turėjo įsigyti savo paminklus savo lėšomis arba visai jokių paminklų dar neturi.

Clevelando Lietuviai prie to pasilieka dėkingi ir kitai svarbiai įstaigai — Švedų Amerikos Liniiai, kuri maloniai atsiliepė į Clevelandiečių Lietuvių prašymą ir savo lėšomis biustą pristatė iš Klaipėdos į Ameriką, kas butų kaštavę šimtą ir kitą dolarių, jeigu butų reikėję už atvežimą mokėti. Už išgavimą nemokamai biustą atvežti padėka priklauso "Dirvai", kurios laivakorčių agenturos skyrius greituoju susirašė su Švedų Amerikos Linija ir gavo atsakymą jog New Yorko ofisas sutinka, tik pasitars su vyriausiu ofisu Gothenburge gavimui jų sutikimo. Tas irgi gauta.

Šitoks Švedų Amerikos Linijos pasitarnavimas galimas buvo tik todel kad ta linija palaiko tiesioginį susisiekimą su Klaipėda ir galėjo paimti iš Kauno atsiųstą biustą ir pervežti į Švediją. Per Švediją, kaip Lietuviai keleiviai žino, reikia pervežti gelžkeliu iki Gothenburgo, kur jau laukia Atlantiko laivai. Pati Švedų Amerikos Linija užmokėjo už pervežima biusto gelžkeliu per Švediją.

Toks Švedų Amerikos Linijos palankumas Lietuvai ir Amerikos Lietuviams pastato tą liniją tarp pirmaeilių Lietuviams važinėjant į Lietuvą ir iš Lietuvos. Už tai Lietuviai neprivalo tą liniją pamiršti.

Kas darbavosi Lietuvoje

Neužteko užsinorėt biusto ir jis bus atsiųstas. Lietuvoje irgi reikėjo žmonių kurie pasidarbuotų. Kuomet Cl. Liet. Darželio Sąjungos sekr. K. S. Karpavičius važinėjo Lietuvoje 1928 m., susipažino su Majoru A. Ardicku. Kada gi Darželio Sąjunga nusprendė jog savo Darželyje statys Dr. Basanavičiaus biustą, pradėta susirašinėti su Maj. Ardicku, kuris pasitarnavo ir parupinime Darželiui plano ir biusto gavime. Pirmiausia norėta gauti dovana nuo Lietuvos Šaulių Sąjungos, bet pasirodė kad lengviau bus gauti iš valdžios, nes ji turi savo liejyklą ir medėgą biustui nulieti. Viskas kas kaštavo tai tik dailininkui Zikarui honoraras.

Toliau, gavimui Lietuvos vyriausybės dovanos pasidarbavo ir Lietuvos Ministeris Washingtone, B. K. Balutis. Jis lankėsi Lietuvoje 1930 m. ir kartu su Maj. Ardicku atliko priruošiamas formas gavimui Dr. Basanavičiaus biusto.

Maj. A. Ardickas, kuris yra Lietuvai Pagražinti Djes Kauno skyriaus pirmininkas, su ponia Ona Kairukštiene — užsienyje gyvenantiems L i e t u v i a m s remti draugijos vice-pirmininke, išrengė garbingą biustą ilgon kelionėn — iš Kauno į Clevelandą.

Biustas pasiekė Clevelandą Sausio 5 dieną, pilnoje čielybėje. Dabar atiduotas miesto valdžios globon iki Darželio atidarymo.

Atidaryme užkviestas dalyvauti Lietuvos Ministeris p. Balutis ir bus šiaip žymiu Amerikos Lietuvių iš aplinkui.

Koresp.

NEWARK, N. J.

Gruodžio 25 d. "Rutos" jaunimo Mokykla buvo surengus balių ir šokius Didžiojo Mistro gimties paminėjimui. Nepaprastai daug vietos ir apielinkės jaunimo dalyvavo. Apsčiai buvo ir suaugusių ir visi gražiai ir jaukioje nuotaikoje linksminosi.

Prie to buvo ir programas, kuris susidėjo iš trumpų, bet gana gyvų ir įdomių kalbų. Kalbėjo "Rutos" Jaunimo Draugijos pirm. Martynas Ališauskas, p-lė Marė Grigalevičiutė, p. Striupienė, Aleksandras Dorinas, Kun. Jonas Liutas ir Arkš Geniotis.

Kalėdų balius ir šokiai, kur taip gausiai jaunimo dalyvavo, įrodo kad vietos Lietuvių jaunimas stropiai ir nuoširdžiai remia tikrus Lietuviškus reikalus.

"Rutos" Jaunimo
Mokyklos Valdyba:
Pirm. Martinas Ališauskas,
Sekr. Edna Miklasavage,
Iždininkas Martha Šikšnius.

Harrison-Kearny, N. J.

Kalėdų naktį Dievo Motinos Sopulingos parapijoje 12 val. atsibuvo Piemenėlių mišios; žmonių buvo pilna bažnyčia, net už durų stovėjo, nebuvo galima gauti vietos viduje. Kun. L. Vaicekauskas pasakė labai gražų pamokslą, o choras sugiedojo mišias ir Lietuviškas giesmes, net malonu ir graudu darėsi klausant.

Tik nedailiai išrodė matant kaip choristai tarp savęs garsiai šnekasi, šaiposi, o ir pats vargoninkas labai garsiai su choristais šnekasi ir komanduoja. Turėtų viską išmokinti laike pamokų, o bažnyčioj tiktai giedoti. **Reporteris.**

Kas platina "Dirvą" — tas platina Apšvietą.

GERB. SPRAGILAS

GERB. SPRAGILO DUETAS SU GERB. PETRU

Per naujus metus, neturėdamas kur eiti, ba visos senos politikos pasibaigė, o naujos dar neprasidėjo, sudumojau pasišnekėt su gerb. Petru ir pasiklaust ar ir šymet danguje bus taip kaip ant žemės ir kokie bus 1933 metai. Atsukau savo radio ir tuoj atsiliepė dangaus priemenės telefonistė.

— Sveika gyva, dušele; čia kalba gerb. Spragilas.— sakau aš.

— O, sveikas gyvas, gerb. Spragile! Ar nori kalbėtis su gerb. Petru? — sako ji.

— Nuspėjai, dušele. Prašau pasakyt jam kad aš noriu pasikalbėti, — sakau aš.

Už sekundos atsiliepė storas balsas ir mes pradėjom kalbėtis.

— Alo, gerb. Spragile; aš jau žinau kad tai tu, ba aš neturiu jokių ryšių su niekuo kitu ant žemės kaip tik su tavim, — sako jis.

— Sveikinu su naujais metais ir linkiu kad 1933 metai butų jums pasekmingesni negu buvo 1932 metai, — sakau aš.

— Ačiu, ale aš turiu tau pasakyt kad pas mus danguje metai nėra žinomi ir nėra skirtumo tarp 1932 ir 1933 metų nei jokių kitų metų, — sako jis.

— Tai kaip, ar jųs nei nešvenčiat ir jokių iškilmių nedarot sutikdami naujus metus? — sakau aš.

— Ne, pas mus nėra nei švenčių nei šiokių dienų ir mes neturim nei ką sutikti nei praleisti, ba pas mus niekas nesibaigia ir niekas neprasideda, — sako jis.

— Koks pas jus dabar oras, gerb. Petrai, ar irgi toks kaip pas mus? Musų žiema nieko sau, nešalta, be sniego, žmonėms mažiau kaštuoja kuras. — sakau aš.

Gerb. Petras

— Juk aš jau seniau sakiau kad pas mus nėra nei oro nei sezonų, nėra nei žiemos nei vasaros, nei pavasario nei rudens, nei dienos nei nakties, nei šilumos nei šalčio, — sako jis.

— Tai pas jus nėra taip kaip ant žemės? — sakau aš.

— Visai ne, gerb. Spragile, visai ne, — sako jis.

— Na o pasakyk man kokie bus 1933 metai mums ant žemės, kad aš galėčiau "Dirvos" skaitytojams parašyt ir kad žmonės žinotų ko laukti, — sakau aš.

— Kaip ištikro bus aš negaliu pasakyt, ba manęs neprileidžia prie Likimų Knygos pažiurėt kas ten užrašyta jusų žemei ir kiekvienam žmogui nutikti per 1933 metus, — sako jis.

— Tai kaip matau aš negalėsiu but jokis pranašas ir nieko gero nepapasakosiu žmonėms apie businčius 1933 metus, o visi nori žinoti, —sakau aš.

— Ką ten daug galvoti: parašyk kad daug žmonių gims, daug mirs; daug užsimus; daug bus be darbo; daugelis gaus darbus; daugybė apsives ir daug persiskirs; bus sniego, šalčių ir karščių su perkunijomis; atsitiks visokių nelaimių su traukiniais, automobiliais, orlaiviais ir laivais; bus daug diplomatiškų vaidų, daug šalių norės viena su kita peštis; Japonai vis smaugs Kinus ir kitos šalys norės eit kariaut su Japonais; bus daug tvanų ir žemės drebėjimų ir kitokių atsitikimų kokie buvo pernai ir užpernai, ba ant žemės nuolat tie patys dalykai pasikartoja ir užtai lengva buti pranašu kas tik nori, — sako jis.

— Na tai ačiu už tokią rodą. Taip aš ir padarysiu. Iki pasimatymo, — sakau aš.

— Iki pasimatymo, — sako jis.

EI, VYRAI IR MOTERYS! PRAŠOM Į TALKĄ

Prirašykit apačioje paliktose linijose vardus ir aiškius antrašus savo pažystamų ir draugų kurie dar neskaito "Dirvos". Mes pasiųsime jiems "Dirvą" pamatymui ir susipažinimui. Kurie nenorit suplėšyti savo laikraščio, galit antrašus prisiųsti surašę ant atskiro popieros lakšto. Prašom paskubinti.

"DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, O.

NAUJI KALENDORIAI 1933 METAMS

KATALOGAS JAU SIUNČIAMAS DABAR. KLAUSKITE IR GAUSIT

JONAS KERDIEJUS, 652 E. BROADWAY S. BOSTON, MASS.

SUSIVIENIJIMAS

LIETUVIŲ AMERIKOJE

Didžiausia Lietuvių Organizacija

307 W. 30 Street New York, N. Y.

S. L. A. 372 Kuopos randasi visose didesnėse Lietuvių Kolonijose.

Turtas: $1,404,038.14

S. L. A. turi keturis apsaugos skyrius: $150; $300; $600. ir $1,000. Ligoje pašalpos savaitėje moka: $6.00; $9.00; ir $12.00.

Jeigu jautiesi geru Lietuviu, jeigu tau apeina tavo šeimos likimas kuomet tu iš šio pasaulio pasišalinsi, jei rupi paties padėtis nelaimei ar ligai ištikus — prisirašyk prie S. L. A. Prie šios organizacijos priklauso visi prakilnųs Lietuviai. Buk ir Tamsta tų prakilniųjų tarpe! Prirašyk ir savo mažamečius — berniukus ir mergaites prie Susivienijimo.

Informacijų kreipkitės į S. L. A. Centrą aukščiau paduotu antrašu arba į vietinių kuopų valdybas.

"Liaudies Tribuna"
Savaitinis Laikraštis
Leidžia
Amerikos Lietuvių
Liaudies Sąjunga
"Liaudies Tribuna"
2437 W. 69th St.
CHICAGO, ILL.
Telef. Grovehill 2242

LIAUDIES TRIBUNA
The LITHUANIAN TRIBUNE

The Lithuanian Tribune
Weekly — Published
by The
Lithuanian-American
Peoples Association
K. J. SEMASHKA, Sec-y
3221 Beach St. Chicago
Telef. Albany 4918

No. 2 CHICAGO, ILL. SAUSIO-JAN. 13, 1933 Vol. (Metai) 5

GRUODŽIO 17 PERVERSMO REIKALINGUMAS IR JO REIKŠMĖ

Rašo P. Jurgėla (Jurgelevičius).

(Tąsa iš pereito num.)

KAIP SUSITVARKĖ NAUJA LIETUVOS VALDŽIA

Lietuvos kariumenė, padarydama perversmą, nepasielgė taip kaip pasielgiama laike perversmų Lotynų valstybėse. Tik buvo atskyrę ministerius nuo krašto valdymo, o šie patys atsistatydino. Taip pat ir **Respublikos Prezidentas Dr. K. Grinius nebuvo "nuverstas"**, kaip Amerikiečiai sako: jis buvo sulaikytas nuo savo pareigų ėjimo. Jis, kaip sakiau, patvirtino M. Sleževičiaus kabineto atsistatydinimą, legalizavo (patvirtino) Prof. A. Voldemaro kabinetą (sudarytą iš penkių tautinių partijų pasiulytųjų asmenų) ir pats atsistatydino. **Seimas gi Gruodžio 19 d. savo posėdyje priėmė Dr. K. Griniaus atsistatydinimą.** Tą pat dieną atsistatydino ir seimo prezidiumas. **Gruodžio 19 d. seimas išrinko Respublikos Prezidentu A. Smetoną, kurį čia pat Arkivyskupas Skvireckas prisaikdino.** Tai kur gi čia revoliucija, jei viskas (vyriausybės pakeitimas, senojo Prezidento atsistatydinimo priėmimas ir naujojo Prezidento išrinkimas) buvo legalizuota? **Kur gi čia revoliucija jeigu nei iš vienos pusės nebuvo nei vieno šuvio paleista?** Kodel gi visoje Lietuvoje neatsirado nei vieno žmogaus, nei vieno valdininko, nei vieno policininko, nei vieno kareivio, nei jokios organizacijos ar institucijos kuri butų norėjus ginti tokią valdžią, kurios visas kraštas nekentė ir smerkė? Tie faktai daug pasako. Juk turėjo gi kas nors bent mėginti gint kaip nors vyriausybę, kurią seimo dauguma buvo pastačius, t. y. legalią vyriausybę. Bet jos negynė nei Lietuviai, nei Vokiečiai, nei Žydai, nei Lenkai, kurie tą vyriausybę taip rėmė. Jie turėjo ginti. Taip įsivaizdavo ir kitos valstybės, kurios pradžioje negalėjo suprasti kas Lietuvoje daroma. Skaičiau vieną Prancuzų dienraštį, kuris taip pranešė savo skaitytojams pirmą žinią apie perversmą: "Lietuvoje kilo revoliucija. Dabar eina kovos tarp sukilusios kariumenės ir vyriausybės kariumenės. Kauno mieste įsitvirtino Generolas Grinius su savo kariumene, o žaliakalnyje įsitvirtino Generolo Smetonos kariumenė". Bet to nebuvo. "Generolas" Grinius likosi be jokios kariumenės ir jo niekas negynė; jo kaž kodel negynė nei liaudininkai, nei socialdemokratai, nei tautinės mažumos. Šitos grupės išrinko jį Prezidentu, bet ne tauta. Jų pareiga buvo ir ginti savo pastatytąją vyriausybę. Bet ji nesusilaukė apgynimo.

VISA ŠALIS NUDŽIUGO

Netikusios vyriausybės pakeitimas buvo Lietuvoje sutiktas su didžiausiu džiaugsmu. Kariumenė gavo apie 400 sveikinimų iš įvairių Lietuvių organizacijų, draugijų, valsčių, miestų, atskirų asmenų ir net iš užsienių. Visuomenė visaip reiškė savo padėką kariumenei už drąsų žygį ir Tėvynės išgelbėjimą. Vadinasi, kariumenė žinojo tautos troškimą ir neapsivylė. Ji atlikо Lietuvai gerą darbą, nors formaliai ir "neteisėtą". **Tauta pasakė jai kad taip ir reikėjo padaryti ir ji to tikėjosi.** Galų gale, **mes Lietuvos kariumenės savanoriai 1919—1920 metais taip pat "neteisėtą" darbą padarėm: su ginklu rankoje sukilome prieš buvusius Lietuvos "teisėtus" valdovus — Vokiečius ir Rusus, išvijom juos iš Lietuvos krašto ir tuo budu atgaivinome senąją Lietuvos valstybę.** Ir vis del to musų tauta brangina tą žygį ir yra dėkinga savo išvaduotojams. O Klaipėdos sukilimas ir to krašto prijungimas prie Lietuvos Respublikos ar turėjo "teisėtumo" (legalumo) pagrindą? **Taigi, drąsus ir patriotiškas karo jaunimas įvykdė net tris "nelegalius" žygius, kuriais džiaugiasi keturių milijonų Lietuvių tauta,** nors tai, gal but, ir labai nepatinka kai kurioms kitoms valstybėms ar internacionalams. Tegul tai smerkia viso pasaulio "demokratija", bet mums Lietuviams tie "nelegalus" žygiai buvo reikalingi.

Daugelis įlaudininkų, kurie yra geri patriotai, net atvirai džiaugėsi kad bent tautiškoji kariumenė išgelbėjo jų valdžią iš tos marmalynės ir apgynė pačią Lietuvos nepriklausomybę. Pats Dr. Grinius yra pareiškęs kad perversmo metu jis pats atsistatydino, nenorėdamas nereikalingo kraujo praliejimo. Bet kas gi butų keno nors kraują liejęs jei nei vienas žmogus nesiryžo ginti legalų Prezidentą? Jei kas nors butų taip ir branginęs tą "legalią" vyriausybę tai butų bandęs ją ir ginti, nežiurėdamas ir net nežinodamas ar Dr. Grinius pritars ar nepritars tokiam "legalios" valdžios gynimui.

Po Gruodžio 17 d. daugelis patriotiškai nusiteikusių liaudininkų išstojo iš liaudininkų partijos, kurios valdžią galima taip lengvai nuversti, ir kad tas faktas rodo jog valdžia buvo netinkama, nes komunistai galėjo irgi lengvai nuversti. Aš manau kad liaudininkai dabar gailisi tokio drąsaus ir kartu pražutingo Lietuvai bandymo, t. y. noro valdyti kažkokios "tikros demokratijos" metodais ir dargi su Vokiečių, Žydų ir Lenkų pagalba. Tas bandymas galėjo Lietuvai brangiai "kaštuoti". Bet mes tikimės kad bent ateityje Lietuvai negręs tokie pavojai. (Bus daugiau)

"DIRVA" yra pigiausias darbo žmogaus pasilinksminimas, kad kitokiems pasilinksminimams pinigų mėtyt nėra.

"MARGUTIS"
Muzikos, Dainų ir Juokų Žurnalas. Išeina du kartu į mėnesį su karikaturomis, gaidomis ir kitokiais raštais. Kiekvieną mėnesį rasite Pustapėdišką Kalendorių su oro spėjimais ir Lietuvių gyvenimo nuotikiais.
"Margutis" pusei metų kainuoja $1.00. Metams — $2.00. Į Lietuvą metams $3.00. Adresas:
"MARGUTIS"
2437 West 69th Street Chicago, Ill.
Redaktorius-Leidėjas: Komp. A. Vanagaitis.

PAMININT 10 METŲ SUKAKTĮ KLAIPĖDOS ATGAVIMO

1923 metais Sausio 10 d. Lietuva susijungė su Klaipėda ir visu Klaipėdos kraštu, kuris buvo kelis šimtus metų po Vokiečių jungu. Didžiosios Lietuvos susijungimas su Mažąja Lietuva pavyko tik todel kad Klaipėdos visame krašte spindėjo kibirkštys Lietuvybės. Dėka to kad pas Klaipėdiečius buvo noras sujungti. Didžiąją Lietuvą su Mažąja, toks susijungimas buvo galimas.

Nėra paslaptis kad Didžioji Lietuva turėjo viltį kad anksčiau ar vėliau Klaipėda — tas vienintelis Lietuvos uostas į Baltiją ir į visą pasaulį — bus sujungtas su visa Lietuva. Ir to sulaukė.

Minint dešimtį metų Klaipėdos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos svarbu yra pažymėti tą faktą kad ir Didžiosios Lietuvos tautinis pasilaikymas per daugelį šimtmečių labai daug priklausė nuo Prusų Lietuvių. Kas nepamena tų paskutinių laikų kuomet Lietuvos veikėjai buvo persekiojami Rusų caro. Kur jie prisiglaudė? Pas Prusų Lietuvius! Prusų Lietuviai pabėgėlius nuo caro žandarų maitino, šelpė kuo galėjo.

Negana to kad Prusų Lietuviai priglaudė Lietuvos veikėjus bėgančius nuo Rusų kazokų, bet jie ir gamino ir skleidė Lietuvišką spaudą po Didžiąją Lietuvą. Laikraščius, maldaknyges buvo galima gauti tik iš Prusų Lietuvių pirm 1905 metų.

Atsižvelgiant į viršminėtus faktus išeina kad Lietuviai turėtų džiaugtis jog Mažoji Lietuva buvo atplėšta nuo Lietuvos, ir Lietuviškas pasaulis turėtų buti dėkingas Prusų Lietuviams už jų pagalbą musų tautos prispaudimo metais po Rusija. Amerikos Lietuviai turėtų padėti jiems gaivinti tą seną kibirkštėlę tautystės kuri gaivino ir švietė Lietuvius kada kiti bandė viską užgesinti.

Pastaru laiku tenka pastebėti kai kai kurie seni Lietuviai patriotai, gyveną po Vokiečiais Rytų Prusijoje, kaip rašytojas Vydunas ir kiti, smarkiai Vokiečių persekiojami. Tokiame atsitikime Amerikos Lietuviai turėtų pakelti savo balsą prieš Vokiečių žiaurumus. Tai Amerikos Lietuvių privalumas.

Kaip Prusų Lietuviai rado budus gelbėti Lietuvos veikėjus taip lygiai Amerikos Lietuvių pareiga yra užtarti Prusų Lietuvius kada jie atsidurė po Vokiečių persekiojimais. Reikėtų ne tik užtarti bet ir materialiai paremti visais galimais budais.

Minėdami dešimties metų sukaktį Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos mes giliai savo širdyse turim atminti tuos gerus norus Prusų Lietuvių ir palinkėti jiems ištvermės ir tolimesniame Lietuvystės darbe.

Tik Lietuvos sostinė Vilnius dar yra priešų rankose. Bet tikėkime kad ateis ir ta diena kada musų trispalvė vėliava užplevesuos ir ant Gedimino pilies bokšto!

Lietuvos nepriklausomybės likimas remiasi ant pačių Lietuvių ir reikia tikėtis kad musų tauta sugebės ją palaikyti.

Kalbinkit savo draugus skaityti "Dirvą" — jie turės sau didelio pasitenkinimo iš jos.

THE NEW ENGLANDER

By Anthony Stelmok.

A serious-faced little man who did not "choose to run for President in Nineteen Twenty-Eight" has passed on to another world. His work is done and the memory will ever remain. Calvin Coolidge, the thirtieth President of the United States, loved peace and most of all quiet. His last days in Northampton, Massachusetts, were spent in living the life he liked best among the hills of New England. His sudden death in the midst of all the quiet and seclusion with which he had surrounded himself in living a simple contented life, was a severe shock not only to the nation but to the whole world as well. Condolences to the people of the United States poured in from all parts of the globe. Great men paid their tributes with words, with pens, and with real feeling. Is "Silent Cal" concerned over all these tributes, expressions of sorrow, and other marks which show the respect and love the nations feels for him? He is dead, how can he be concerned? Doubtlessly he would be as little concerned alive, as he is now. He cared little for ceremonious proceedings and numerous exhibitions of pomp and ponderance. Calvin Coolidge, the man of few words and many deeds, lies quietly, never again to trod the rough and rocky soil of New England he loved so much.

Coolidge was as deliberate as he was quiet, but in spite of all his apparent seriousness he had a very keen sense of humor. Writers have called him a "second Lincoln" and set him high in the roll call of American Presidents, but they have almost all forgotten to call him a **man**,—a simple, **human** man. Anecdotes about him are so full of naturalness and very real humor, that one has to laugh, or at least smile in spite of the depressing fact of his death. Who would have thought of him as a mischievous, grown up, and quite elderly little boy, playing pranks as is shown in the following anecdote as printed in the "Chicago Daily News" of January sixth:

"In the corridor between the White House proper and the executive office there was a small push-button. Ringing it was tantamount to a riot call. Ponderous flatfeet and secret service men came running from all directions at the sound.

"Coolidge discovered it one day, rang it, rushed in and looked out the window to see what would happen. The results were highly amusing to him, and he repeated the process on other occasions. Secret service men finally had the button disconnected."

Probably none other than the inimitable Will Rogers summed up the whole situation when he expressed himself in the "Chicago Evening American", thus:

"They knew you were honest, economical, and had a native common sense. History generally records a place for a man that is ahead of his time. But we that lived with you will always remember you because you was 'with' your times.

"By golly, you little red-headed New Englander, I liked you."

A great man may die, but his memory, his deeds, and his behavior ever live on as examples for generations to follow.

Such a man was and is, Calvin Coolidge, 1872-1933.

Dabar Laikas Užsipr numeruoti
"DIRVĄ"-"LIAUDIES TRIBUNĄ"
Kaina metams tik Du Dolariais. Už tuos du dolariu gausite du laikraščiu, kurie suteiks jums daug žinių ne tik apie Amerikos Lietuvių gyvenimą, bet ir apie Lietuvos miestus, kaimus, jusų gimtinį kampelį, bei žinias iš viso pasaulio.
"LIAUDIES TRIBUNA"
Telefonas Grovehill 2242 2437 W. 69th St. Chicago, Ill.

Chicagos Lietuvių žinios

STASIO RIMKAUS KONCERTAS

Šį sekmadienį, Sausio 15 d., nuo 7 val. vakare, Chicagos Lietuvių Auditorijoje įvyks baritono Stasio Rimkaus koncertas. Šiame koncerte dalyvauja "Birutės" kvartetas, p-lė Čepukaitė, A. Kaminskas, P. Stogis, Ažukas, Griniutė, Zabukienė, "Birutės" Choras po vadovyste M. Yozavito.

S. Rimkus yra žinomas dainininkas todel reikia tikėtis gerų pasekmių iš koncerto. Rep.

KVIEČIAI PABRANGO

Šiose dienose kviečių kaina pakilo iki 51c už bušelį, kas atgaivino visoje šalyje viltį.

Ar dabartinis kviečių pabrangimas yra pradžia jų kilimo iš tos pražuties duobės ir ar tas reiškia jiems geresnę ateitį nežinia.

Chicagos žinovai sako kad kviečiai pabrango del didelės pagados pietvakarinėse valstijose. Kiti sako kad pabrangimas paėjo delei stokos grudų sovietų Rusijoje.

KUPIŠKĖNŲ ŠVIETIMO REIKALU

Kupiškyje gyvuoja nuo keleto metų skyrius Etinės-Kulturinės Draugijos. Jau pats draugijos užvardis įrodo kokių tikslų ji siekia.

Kupiškėnai norėdami pakilti į aukštesnį laipsnį apsišvietime ir kulturoje randa reikalinga rengti kuotankiausia paskaitas-pamokas; tą jie daro neatsižvelgdami į kaštus.

Kaip žinote, kaimuose ir miestelyje nesiranda specialistų-žinovų. Norint pamoką-paskaitą surengti reikia prelegentas patraukti iš kitur, tankiausia iš sostinės Kauno. O tas prelegento partraukimas kaštuoja. Kupiškėnams norų-pasiryžimų netruksta, bet truksta lėšų-pinigų, ypač dabartiniame ekonominiame krizyje.

Nejaugi nutraus sulaikys tą pradėtą darbą? Kupiškėnai sako Ne! Jie turi didelę viltį ir pasitikėjimą kad svetur apsigyvenę Kupiškėnai ateis pagalbon ir suteiks piniginę paramą rengimui paskaitų-pamokų.

Šiam žieminiam sezonui padaryta labai platus programas. Bet įvykint tą programą be Amerikiečių piniginės paramos neįmanoma.

Todel kviečiu Amerikiečius, ypač Kupiškėnus, talkon. Nepagailėkim prisidėti su dolariu kitu. Pinigus siųskit stačiai Kupiškin sekančiu adresu:

Petras Vaitiekunas,
Pirm. El.-Kult. Draugijos,
Maironio g. 16 Kupiškis.
Lithuania.

Dr. A. L. Graičunas.

Geriausias nuo Reumatiškų Skausmų, sako Buffalo Ponia
"Metų metus mane kankino reumatizmas. Pagaliau aš išgirdau apie Pain-Expellerį ir nusipirkau jo bonką. Pirmas išsitepimas juomi momentaliai suteikė palengvinimą. Išnaudojus jo vieną bonką galėjau atlikti visą savo kasdieninį darbą be jokios pagelbos. Dabar jau neturiu jokių gėlimų savo sąnariuose."
J. G.
Buffalo, N. Y.
PAIN-EXPELLER

Itališki Akordionai

Visokių rušių ir rankų darbo, už pigiausias kainas. Patenkinimą garantuojam. Mes taipgi taisom. Seni imami mainais.
ITALIAN ACCORDION CO.
1014 Blue Island Ave. Dept. F44
Chicago, Ill.

MELROSE PARK, ILL.

PRAKALBOS. Sekmadienį, Sausio 22 d., Vaičiuno salėje, įvyks prakalbos, kurias rengia Am. Liet. Liaudies Sąjungos 4 kuopa. Pradžia lygiai 3 val. po pietų.

Šios prakalbos bus gana įdomios, nes tai faktinai bus bendras Melrose Parko Lietuvių pasitarimas. Prakalbose dalyvauja keletas vietos žymių veikėjų, taipgi Chicagiečiai Adv. A. A. Olis, B. F. Simons-Simokaitis, "Liaudies Tribunos" redaktorius, ir kiti. Įžanga nemokamai. Komitetas.

MARGUČIO VAKARAS RADIO NAUDAI

Kaip jau visiems yra žinoma, "Margučio" pastangomis dabar yra duodami radio programai sekmadieniais nuo 2:45 val. po pietų, Chicagos laiku (3:45 v. rytinių valstijų laiku).

Šie programai yra įdomiausi ir gražiausi, puikiausia muzika ir dainos. Programų palaikymui Melrose Parko Lietuviai nusitarė prisidėti kiek galima materialiai.

Tuo tikslu yra rengiamas vakaras sekmadienį, Sausio 29 d., Vaičiuno salėje, su gražiu programu, kurį išpildys "Margučio" radio programo dalyviai.

Reikia tikėti kad šis kilnus Melrose Parko Lietuvių sumanymas bus sekmingas.

Prie surengimo prisidėjo šio miestelio valdybos nariai kaip p. Joncha, Dr. Strzyneckis ir kiti. Žvalgas.

CICERO, ILL.

BRUNO LAURINAITIS PALAIDOTAS

Sausio 9 d. palaidotas buvęs Cicero Lietuvių parapijos vargoninkas, Bruno Laurinaitis. Kunas užkastas Šv. Kazimiero kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, mat nelaukta jo mirtis ir jo bylinėjimaisi prieš mirtį sukėlė visokių kalbų iš jo šeimyninio gyvenimo nesantikių.

Mirtis jį laimingai paliuosavo nuo vargų kurie slėgė jį; dabar jis ilsėsis ramiai ir pasišalinęs nuo tų kurie jo gyvenimą ardė. Rep.

Sausio 7 d. palaidotas Šv. Kazimiero Kapinėse Izidorius Pupelis, kuris pasimirė Cook Apskrities ligoninėje. Mirė turėdamas vos 36 metus amžiaus. Mirtis buvo netikėta. Reporteriui teko su juo kalbėtis trumpai prieš mirtį ir todel sunku suprasti jo mirties priežastį. Lai ilsisi sau ramiai, pabaigęs savo vargus. Rep.

Aš Pasakysiu Veltui
Kaip Gydyti
Kojų Ligos
Tiktai ištepkit ištinusias gyslas ir skaudamas vietas su Emerald Oil, r apriškit kojas. Naudokit bandažą 3 colių pločio ir gana ilgą kad gerai apsivyniotų, vyniokit nuo apačios į viršų iki kelio, kaip kraujas teka gyslose. Nebus daugiau trukusių gyslų. Nebus skaudamų atvirų žaizdų. Nebus' trukdančio skausmo. Tik pasekit nurodymus ir tikrai pagelbės. Jusų vaistininkas nelaikys jusų pinigų jeigu nepagelbės.

ADVOKATAI
A. A. OLIS ir
R. A. VASALLE
100 North La Salle Street
Room 2211
Telefonas: RANDOLPH 0332
Valandos: nuo 9 ryto iki 5 vak.
3241 South Halsted Street
Telefonas VICTORY 0562
Valandos nuo 7 iki 9 vakare.
OLIS — Antrad., Ketvirtad. ir Šeštad. vakarais.
VASALLE: Pirmad., Trečiad. ir penktad. vakarais.

Dienos Klausimais

KLAIPĖDOS UOSTAS JAU ATIDARYTAS

Gruodžio 17 d., sąryšyje su šešių metų sukaktuvėmis dabartinės tautinės vyriausybės valdymo, buvo iškilmingai atidarytas Klaipėdos uostas, kuris tapo praplėstas ir patobulintas.

Kaip Lietuvos laikraščiai rašo, uosto atidarymo diena buvo iškilminga Klaipėdai: visos uosto įstaigos pasipuošė tautinėmis vėliavomis, o uoste stovį laivai taip pat pakėlė įvairiaspalves vėliavas.

Iškilmių vyriausi dalyviai buvo Klaipėdos gubernatorius Gylys, direktorijos pirmininkas Dr. Šreiberis, įgulos viršininkas Pulk. Genys, karo komendantas Pulk. Liormonas, uosto direkcijos narys Borchertas, miesto burmistras Dr. Brindlingeris ir daug kitų, tarp jų keli kaimyniškų šalių atstovai. Iškilmių dalyvius sutiko atidaromojo uosto darbų vyriausis inžinierius, uosto direkcijos pirmininkas Visockis.

Gubernatorius Gylys pasakė kalbą, kurioje tarp kita ko nurodė kad daug lėšų kaštavo Lietuvos iždui uosto darbai, bet jos buvo reikalingos. Persiauras pasidarė tas langelis pro kurį Lietuvos prekyba, pramonė ir žemės ukis žiurėjo į platų pasaulį. Permažai juros oro ineidavo pro senąjį langelį Lietuvos ekonominio gyvenimo plaučiams ir širdžiai. Už atliktą Klaipėdos uosto praplėtimo darbą musų Tautos Vadui ir Vyriausybei bus amžinai dėkinga visa Lietuva, kuri iš to turės didžiausios naudos.

Kiti atstovai irgi pasakė tinkamas tai iškilmei kalbas, pagaliau gubernatorius Gylys perkirpo juostą skiriančią uostą nuo Kuršių Marių, ir paskelbė uostą atidarytą.

Uosto darbas buvo pradėta dar gerais laikais, bet nežiurint apsunkėjimo, darbas baigta ir tuomi padaryta Lietuvai didelės svarbos pagerinimas. Uostas kurin per metus atplaukia per tukstantį laivų iš įvairių šalių, šito pagerinimo butinai reikalavo.

Amerikos Bemoksliai

Amerikos komitetas tyrinėjimui bemokslių, skelbia kad Suv. Valstijose esama 4,283,753 pilnamečių žmonių, kurie nemoka rašyt nei skaityt.

Tas komitetas buvo paskirtas Hoovero, bet dabar baigia savo darbą, nes valdžia neturi tam lėšų.

Toliau tą darbą varys nacionalė organizacija kovai su bemokslingumu.

Kristaus Mirimo 1900 Metų Sukaktuvės

Popiežius Lius XI iš Vatikano išleido atsišaukimą į katalikišką pasaulį švęsti 1900 metu sukaktuves nuo mirimo Kristaus. Šventės pradžia bus Balandžio 2 d., 1933 m., ir tęsis visą metą, iki Bal. 2 d. 1934 m.

Kaip šventraštis sako, Kristus buvo nukryžiavotas turėdamas 33 metus amžiaus. Krikščioniška era pradėta skaityti nuo Kristaus gimimo, ne nuo mirties. Taigi dabar prasideda 1933 metai nuo Kristaus gimimo, o atėmus 33 metus pasidaro 1900 metų nuo jo mirimo.

Iš SLA. Pastogės

Na tai pagaliau Vitaitis teikėsi suteikti "Tėvynėje" vietos SLA. Pezidentui, ir tai ant pirmo puslapio. Todel turbut kad Gegužis paskelbia jog Vitaitį paskiria laikinu SLA. sekretorium.

Dabar klausimas ar Vitaitis ims ir dvi algas: redaktoriaus ir sekretoriaus? SLA. nariai žino kad redaktoriaus darbą dabar dirbs antrasis redaktorius, o sekretoriaus darbą apdirbs raštinėje esančios merginos.

Cicilikai Neužsigina

Prie musų pastabos perėitame numeryje jog Gegužis, Gugis ir Vitaitis turį kokį tai išrokavimą laikytis įsikibus į Susivienijimą, socialistų dienraštis Chicagoj štai ką prideda:

"Jeigu kalbėti apie 'išrokavimus', tai ką pasakyti apie tuos ponus, kurie niekuomet nebuvo piršto pakrutinę Susivienijimo labui, o paskui staiga ėmė veržtis į jo urėdus ir pinigus pilti agitacijai?"

Iš šito išeina kad cicilikai patvirtina musų pastabą ir jos visai neužgina: Gegužis, Vitaitis ir Gugis turi išrokavimą laikytis įsikibus į SLA. ir nori įsisodinti raštinėje sekretorių tokį kuris padės jiems labiau viską savo rankosna paimti.

Kaslink "pirštų pajudinimų", tai cicilikų dienraštis negali pasididžiuoti savo "judintojais", kaip Bagočius, kuris net perdaug buvo "įjudines" ir gatavas buvo SLA. suplėšyt į šmotus. Gugis irgi pajudino tik tiek kad kelis kartus kandidatavo į SLA. prezidento vietą.

Pagaliaus, jeigu cicilikai yra tokie "karšti demokratai" ir žino kad SLA. valdyba yra **renkama**, o ne amžinai įsodinta, turi pripažinti teisę ir tautininkams statyti savo kandidatus, o tie tautininkų statyti kandidatai buvo toli prakilnesni ir tinkamesni į SLA. negu cicilikai "pirštų judintojai".

Dešimts Žymiausių Žydų

Žydiški laikraščiai Amerikoje išrinko dešimts pirmaeilių savo žymiausių Žydų, kurie yra šie:

Louis D. Brandeis, Aukščiausio Teismo Teisėjas;

Felix M. Warburg, bankierius ir filantropas;

Benj. N. Cardozo, Aukščiausio Teismo Teisėjas;

Herbert H. Lehman, naujai išrinktas New Yorko valstijos gubernatorius;

Adolph S. Ochs, leidėjas dienraščio "New York Times";

Ludwig Lewisohn, rašytojas;

Felix Frankfurter, Harvardo teisių mokyklos profesorius;

Walter Lipmann, rašytojas;

Stephen S. Wise, rabinas Laisvos Sinagogos New Yorke;

Dr. Cyrus Adler, prezidentas Amerikos Žydų Komiteto.

Ar Lietuviai galėtų išrinkti savo žymiausius? Greičiausia visus išniekintų, kad ir labiausia pasižymėjusius, nežiurint kas kokį pasiulytų. Tuo žvilgsniu Lietuviai labai žemai stovi ir savų pagerbti nemoka.

ZARASŲ SAULĖLYDŽIAI
(O. P.)

Saulėlydžiai Zarasų slaptingi,
Buriančių galių kupini,
Kai valtis rėžo vandens vingį,
Kai valtyj juokiasi jauni.

Juokiasi tada rausvi miražai,
Bonioms panardinus kryžiaukas....
O kurtų bangoms irklų žaismą
Skandina verkiąs nykiai varpas.

Saldu tuokart ir berno dušiai
Kai plauna kojas geltonkasė,
Balta ranka kai siunčia bučkį
Lyg ta undinė upių sesė.

Rausva žara gelmėj paskęsta.
Narai neraižo vandens stiklą.
O pilkos marškos žalią miestą
Paverčia į tylos maldyklą.

Ir gęsta saulėlydžiai slaptingi,
Kai neša bangos valtyj du....
O skardžiais bėgdams mėnuo klausos
Kaip jauniems gera ir gudu.

Zarasai. **V. Dainoras.**

BLAIVOSI!

Blaivosi žemė, blaivosi dangus,
Tekanti saulė žadina mus.
Kelkimės, broliai, kelkim skubiai,
Blaivosi žemė, švinta rytai —
Laimė keliauja į mųs namus.

Veltui šukavom juodąją naktį,
Nerimo puotoj kėlėm taures....
Laukia mųs tolųs žygiai nukakti.
Veltui šukavę juodąją naktį,
Žengkim į švintančias laimės dienas.

—L. K.

Kodel Lietuviški Rašytojai Vargsta

Jau keliais atvejais rašėme apie Lietuvos rašytojų vargus, išdėstydami Lietuvos rašytojų pastabas ir savo nuomonę apie tai kodel tautinės literaturos kurėjai vargsta. Išdėstėme Lietuvos rašytojų klaidžiojimus po svetimą literaturą verčiant svetimus kurinius, kurie tačiau randa daugiau skaitytojų negu, kaip nusiskundžia, savų rašytojų veikalai.

Čia paduodame recenziją apie vieną romaną, rašytą Lietuvoje, kaip apie jį atsiliepia "Lietuvos Aide" St. Pov. Ši recenzija supažindins "Dirvos" skaitytoją ir su pačiu rašytoju to romano (kuris gal but ir yra toks blogas kaip recenzuotojas nušviečia, ir kaip mes seniau sakėme, kad rašytojai nesistengia parašyti ką tikrai gero), ir supažindins su Lietuviškų rašytojų kritika kitų rašytojų (ką mes irgi nurodėme, pasakydami kaip nemielaširdingai jie vienas kito darbą neigia, nors kartais dalykas gali buti ir gerai parašytas). Štai:

"J. Marcinkevičius. Sukaustyti Latrai. Romanas II dalis. Kaunas, 1932.

"Pamenam Marcinkevičiaus pirmą 'Sukaustytų Latrų' dalį. Prisimena romano toki personažai, kurie išlupinėja mirusio kalinio auksinius dantis ir padovanoja savo mylimajai; kurie gėrisi sadizmu, cinizmu. Prisimena daug bjaurių kalėjimo gyvenimo scenų, kurios rodyte rodo kad autorius nesigaili spalvų kad tik kalėjimo gyvenimas išeitų juodesnis, bjauresnis. Cinizmas, sadizmas, seksualizmas sunkiasi beveik iš kiekvieno romano puslapio. Tiesa, kalėjimo gyvenimas yra pasibaisėtinas, vis del to atrodo kad Marcinkevičius bus smarkiai perdėjęs, kalėjimą subjaurinęs, nors autorius sakosi kad tiesą rašęs. Teko girdėti kad romano tiesą net patys kaliniai paneigia.

"Galų gale literaturoj ne tiek svarbu faktinė tiesa kiek meninė tiesa, psichologinė motyvacija. Ir psichologiškai Marcinkevičiaus romane atrodo negalimu dalyku: beveik visi romano personažai kaltina kalėjimo vyresnybę, pasauli, Dievą, tik patys savęs nekaltina, nepergyvena gilios vidujiškai sąžinės krizės.

"Jei ir psichologiškai Marcinkevičius pateisintų savo romano personažus tai vistiek jokiu budu toks romano nihilizmas, toks pesimizmas, tokia šlykštynė kurybiškai nepateisinama. Kuriems galams ugdyti sadizmą, mokyti savo vaizduojamus asmenis vaikų vogti, gerėtis ir grožėtis tik šlykščiausiais vaizdais? Koks gi autoriaus tikslas? Atbaidyti nuo blogumų! Apeliuoti į žmonių jausmus kad kalinių gailėtųsi? Apeliuoti į valdžią kad reformuotų kalėjimus? Jei autorius siekia pirmojo tikslo tai galime jį užtikrinti kad nepasieks. Marcinkevičiaus romaną skaičius galima pamanyti kad kaliniai yra kaž kokie herojai, siekią reformų, naujo, kitoniško gyvenimo. Bet argi gali tie Marcinkevičiaus herojai ką reformuoti? Degeneratai, sifilitikai, dvasios elgetos ką gi naujo padarys?

"O jei Marcinkevičius nori antrojo ir trečiojo tikslo siekti tai jis darosi nebe rašytojas o propagandistas.

"Marcinkevičiaus romane nėra nei fabulos, nei herojaus, nei gerai baigtų personažų. Yra žmonės, labai trumpai charakterizuoti, daugiausia cinikai, nenormalųs išsigimėliai.... atvaizduojama kaip jie kalėjime trokšta laisvės, viską keikia ir nežmoniškai bjauriai elgiasi.

"Bendra išvada: Marcinkevičius rašyti moka. Kalėjimo gyvenimą pažysta. Tik tiek, daugiau nieko."

Už $3 metuose pralinksminsit visą kaimą — išrašykit savišKiams į Lietuvą "Dirvą".

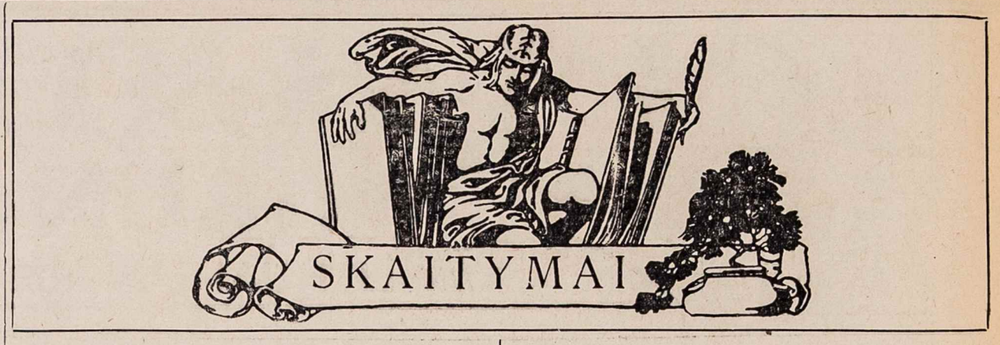

KAIP SVETIMTAUTIS APRAŠO LIETUVĄ

(Vertė **V. S. Jokubynas**)

(Tąsa iš pereito num.)

Vytauto Didžio mirtis

Pirklybos vedimui savo milžiniškoje valstybėje Vytautas turėjo du uostu, kurių vienas buvo Palangoj prie Baltijos ir antras Odesoj prie Juodųjų jurų. Yra sakoma kad Vytautas kartą savo kariškuose žygiuose nugalėjęs Totorius prie Juodųjų jurų, raitas įjojo į jurą ir iškėlęs kardą pasiskelbė save vandenio viešpačiu. Jei taip buvo tai buvo ne originalas bet imituotas gestas didžiam Arabų užkariautojui, Sidi-Okba, kuris tą patį buvo padaręs prie Atlantiko ties Morokka, 700 mteų pirmiau.

Kad butų patogesnė kelionė pirkliams iš vakarų ir karavanams iš rytų pusės, Vytautas ištaisė kelius ir įrengė tiltus ir, kad pirklius užtikrinus saugumu, įsteigė pilis ir jose įstatė Lietuvių garnizonų sargybas. Delto Vytauto įtekmė pakilo iki tiek kad iš už Volgos Totorių Auksinės Ordos Khanas pasiuntė Vytautui savo pasiuntinius su dovanomis, kad su juo susidraugaut. Kada Novgorodo gyventojai sukilo, Vytautas į sukilėlių miestą pasiuntė didelę kanuolę, vežamą 40 arklių, ir tą kanuolę vežiojo mieste tol kol sukilėliai į tą baisenybę prisižiurėję apsiskaitė su savo likimu ir vienas kitą atkalbinėdami nuo maišto, patys sukilimą likvidavo.

Baigdamas savo ilgą viešpatavimą Vytautas užsigeidė vainikuotis Lietuvos Karalium; tą mintį jam įkvėpė Vokietijos imperatorius Sigismuntas ir Šventoji Romos Imperija; tame buvo išrokavimas suardyt Lietuvos-Lenkijos Uniją. Vainiką parupino Popiežius ir pasiuntė jį Vytautui į Luckо pilį, kur Vokietijos Imperatorius, Lenkijos Karalius, Danijos Karalius, Bizantijos pasiuntiniai, Totorių Khanas ir Teutonų Didis Mistras turėjo dalyvaut vainikavimo iškilmėse.

Bet tame reikale tarpe Lenkų atsirado opozicija ir vainikavimas neįvyko, o tuomi įsižeidęs Vytautas sugryžo į Vilnių ir sekantį metą įsirgo. Jis numirė 1430 metais sulaukęs 86 metų amžiaus, glėbyje savo broliuno Jogailos, tuo laiku buvusio Lenkijos karaliaus Vladislavo, kuris apie prieš pusę šimto metų buvo suruošęs Vytauto tėvui žudynę.

Garbingas valstybės vyras Vytautas tapo palaidotas katedroje, Vilniuje, kuris šiandien yra Lenkijos valdžioje. Ir kokia ironija! Tautos didžiausias karžygis, kuris savo tautos nepriklausomybei pamatus tiesė, šiandien negali amžinai miegoti po vėliava Lietuvos valstybės, kuri pagaliau šiandien yra laisva ir nepriklausoma ir, kad kojos tos giminės kurios jis neapkentė ir kuriai niekad nepasitikėjo, šiandien trempia virš jo kapo!

Lietuvos puolimas

Su Vytautu baigėsi eilė didžiųjų Lietuvos valdovų, kurie prasidėjo su Gediminu, ir su Vytauto mirtimi Lietuvos liuosybės žvaigždė ėmė gesti. Lenkija, kuri nenustojo vilties realizuodama Jogailos duotus prižadus, dabar pradėjo propagandos kampaniją ir politišką spaudimą sutvirtinimui unijos dviejų valstybių. Lenkai turėjo laukt suvirš devynis metus savo tikslo atsiekimui, bet jį atsiekė 1569 metais per taip vadinamą Liublino Uniją. Sulyg padarytų sutarties vienpusiškų patvarkymų, Lietuvai leista turėt savo iždas, savo teismas, savo kariumenė ir administracija, tačiau Lietuva buvo jau ne savistovė valstybė, tik Lenkijos įrankis. Ir su Lenkija Lietuva virto griuvėsiais.

Unija, kuri tęsėjo du šimtu metų, susilpnino stipraus budo Lietuvių tautą. Prasidėjo bezdžioniavimas Lenkiškų manierų ir drabužių. Gale septyniolikto šimtmečio bajorija jau ir kalbėt Lietuviškai paliovė. Iš Lenkijos importuoti kunigai Lietuvoje pradėjo sistematišką Lenkinimo darbą. Politiškos klastos ir korupcija įsivyravo ir apšviestunija (bajorija) daugiau jau nesinteresavo viešaja gerove, paliko žmones kamuotis su neteisybėmis ir priespauda, kaip kam išmanoma.

Trečioje dalyje aštuoniolikto šimtmečio Lenkijos-Lietuvos karalystė buvo antra didumu Europoje, tvirtai išsiplėtus nuo Odros iki Dnieprui ir nuo Baltijos iki Juodųjų jurų. Bet jau tai buvo mirštanti valstybė. Daugelis karų ir naminė demoralizacija šalį suparaližiavo taip kad reikėjo šauktis pagalbos pas savo kaimynes, tris didžiausias militariškas valstybes.

Pirmo Lietuvos-Lenkijos valstybės padalinimo inžinieriais buvo Prusijos Fridrikas Didis, Rusijos Ekaterina II ir Austrijos Marija Teresė. Ir 1772 m. šalis neteko ketvirtdalio savo teritorijos ir penktos dalies gyventojų. 1793 m. buvus didelė monarchija tapo sumažinta iki vienam trečdaliui savo originališko didumo ir šiuo antru padalinimu teritorijai liko gyventojų tik pusketvirto milijono. Trečias padalinimas įvyko 1795 m. kada Rusijai, Vokietijai ir Austrijai tautos emblemoms tiko ne ereliai bet žiaurus grifas, kuris dar kartą nusileidęs ant kruvino kuno, surijo viską kas dar buvo likę. Prie šito padalinimo viskas tas kas seniau vadinosi **Lietuva,** dabar teko Rusijai, kuriai tas reiškė tiek kiek trupinys pyrago alkanam vaikui. Ir dabar Baltas Vytis, tas garbingas simbolas Nepriklausomos Lietuvos, perėjo į prašalintų ir užmirštų daiktų urvą....

Nauji Lietuvos valdytojai tuojau ėmėsi Maskolių stilium rusint šalį. Vilniuje, senoje Lietuvos sostinėje, apsigyvenęs general-gubernatorius ėmė valdyt geležine ranka. Rusiški garnizonai buvo steigiami visur ir kazokai terorizavo kraštą. Uždraudimais geležinkelių muitų ir pramonės suvaržymais šalis tapo nubiedninta. Lietuviai patriotai, baigę užrubežiuose mokslus, neturėjo teisės gryžti į savo kraštą. Vartojimas Lietuviškos kalbos viešose vietose tapo uždrausta. Lotyniškas alfabetas pakeistas cirilica; mokyklos, kokios buvo, buvo vedamos tik Rusų kalba. Net ištarimas žodžio Lietuva buvo griežtais užgintas, o prašymas grąžint laisvę spaudos ir žodžio buvo skaitoma išdavyste. Priespauda ir brutališkumas įsigalėjo. Tie kurie dryso peikt Rusijos priespaudą buvo baudžiami bizunų plakimu, kalėjimu ir ištrėmimu į Sibirą. (Bus daugiau)

NAPOLEONO NUOMONĖ

Įžymi Prancuzų rašytoja de Stael, kalbėdama su Imperatorium Napoleonu I, paklausė jo kuri moteris jo nuomone yra verta aukščiausios garbės.

Napoleonas atsakė: Ta kuri pagimdė didžiausį skaičių vaikų.

Napoleonas paėjo, kaip padavimai sako, iš šeimos kuri turėjo apie 18 vaikų. Jis buvo rodos 12-tas vaikas. Jeigu jo tėvai butų turėję tik 11 vaikų, pasaulis nebutų Napoleoną turėjęs.

SAPNINYKAS

Didelė knyga, su šimtais paveikslų, išguldanti visokiausius sapnus. Tinka turėti visuose namuose. **Kaina 75c.**

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiurėjimas

KAINA TIK $1.00.

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimininkė turi rupesnio ir vargo su gaminimu valgių, privalo įsigyti šią naudingą knygą. KAINA $1.

Reikalaukit "Dirvoje"

Merunas

JUODO KARŽYGIO SUNUS

Istorinė Apysaka Rašo **K. S. Karpius**

(Tęsinys iš pereito num.)

Priežastį musų bočių užmiršimo juros ir jų prietikių su jurų bastunais nuspėju štai kame.

Prabėgo tamsieji amžiai ir atėjo Vikingų galybės pabaiga. Iš juros Lietuviams pavojai praėjo. Bet iškyla nauji priešai iš sausžemio — Mozurai, Rusai, o vėliau Teutonai-kryžeiviai ir Totoriai. Vikingai antroje pusėje devinto šimtmečio įsteigia ir sustiprina Rusų valstybę. Ji auga-plečiasi, žinoma ir kariauja su kaimynais. Mozurai, priėmę krikštą, sumano sukrikščionint Parusius-Prusus, su laiku parsikviečia Teutonus iš Palestinos į pagalbą. Tiems patinka kariavimas artimose Prusų-Lietuvių žemėse ir jų kviečiami visos Europos krikščionys ritieriai užveda karus prieš pagonų Lietuvių gentes, su tikslu jas apkrikštyti arba išnaikinti, bet daugiau išnaikinti ir jų žemėse įsigyventi. Keliais desėtkais metų vėliau atsiranda Totoriai, ir taip Lietuviai turi pilnas rankas darbo su priešais iš sausžemio.

Tai buvo didelių kovų ir karžygysčių laikai— antras labai ilgas laikotarpis, iš kelių šimtų metų. Ir štai kas ypatinga: kaip anais Vikingų laikais Lietuvių praeitis liko nežinės atskirta nuo musų — nes nepaliko jokių pasakų apie tai; šiame antrame vėlesniame periode, vėlesniais šimtmečiais, pasižymėjimai atsiekta labai-labai dideli, net milžiniški, užsilikę istorijoje visiems laikams. Tų laikų Lietuviai turėjo sukopti visas jiegas kovoms su savo priešais; apie tuos naujus nuoveikius ir prietikius tvėrėsi naujos pasakos tokios įvairios kad viskas senesnio turėjo išnykti iš minčių; tas be abejo ir užstelbė viską kas buvo pirmiau. Ir musų laikais iki šių dienų niekas nekreipė domės į tai kas buvo pirm kryžeivių laikų, o tik kalbėjo ir rašė apie tuos garsius-audringus musų tautos laikus, žinomus kaipo "Didžiųjų Kunigaikščių laikai".

Krikščionių puolimai (čia įskaitysime Rusus, Lenkus-Mozurus, vėliau kryžeivius) sukėlė Lietuviuose naujas jiegas, privertė jungtis, visiems stoti po vadovyste vieno vyriausio valdovo, didžio kunigaikščio, vietoj slapstytis kas sau giriose ir buti žudomais, ir Lietuviai patapo tokiais kokių jų priešai reikalavo.

Tas tai buvo tikrosios istorijos periodas, ne pasakiškas. Ir šiame periode Lietuviai, kaip žinome, mokinosi nuo kulturingesnių tautų, jei ne ko kito tai jų kariavimo budų ir greit priimdavo naudoti jų ginklus ir viską turėjo lygų savo priešams.

Bet čia išeina vėl tas pats: kaip pirmesniame taip ir vėlesniame perioduose — ir Vikingų laikais, 500 metų pirmiau, ir kovų su kryžeiviais laikais — Lietuviai išeina visiškais pergalėtojais: Vikingų dienose jie pasirodo buvę tiek atkaklūs kad kiek galėjo tiek išnaikino savo žemėse visas jurų plėšikų žymes; o kryžeivių dienose — nežiurint visos Europos didžiausių pastangų, neprisiima krikščionių tikėjimo taip kaip jis bandyta jiems užmesti, bet savu noru įsileidžia į Lietuvą krikštą, kada ateina tam laikas.

RAŠYMUI MEDEGOS DAR PILNA

Antrojo — kryžeivių — periodo musų istorija yra labai nuodugni ir net smulkmeniškai minima valdovai ir šiaip karžygiai. Musų literatura iš šio periodo irgi gausi. Bet iš jo dar galima rašyti ir rašyti, nes, nors jau gausi, kaip sakiau, bet paliečia tik nekurias žymiausias iškilas, o protarpiai dar vis laukia aprašymų. Aš pats iš to periodo sukuriau "Kryžeivį" (nieko bendro neturi su tokiu vardu H. Synkevičiaus romanu), "Klajuną" ir kelias istorines dramas, ką suminėsiu toliau.

Del Lietuvių tautos istorinės nelaimės — susidėjimo su Lenkija, ką pasekė prispaudimas per kelis šimtmečius, — musų istorišką romantiką tvėrė daugiausia Lenkai rašytojai. Jie rado musų istorijoje daug medegos, o kadangi, per savo aklumą ir egoizmą, Lenkai skaitė save ir Lietuvius "tais pačiais" ir "broliais", tai rado didelio malonumo rašyti romanus iš musų tautos garsių istorinių nuoveikių ir žymių žmonių. Tiesa, nekuriuose romanuose Lenkai rašytojai iškelia savo pusę virš Lietuvių (tas ypač žymu ir tendencingai daroma Kraševskio veikale "Karalių Motina", ką Lietuviai išsivertė ir laiko "svarbiu", nematydami Lenkų klastos Vytautą pažemint, o savus tų laikų politikus iškelti), bet musų rašytojų dauguma, vietoj kurti ką savo, giliau studijuojant musų istoriją, tenkinasi vertimu į musų kalbą Lenkiškų kurinių, tuomi paskleisdami Lenkų nuomones ir pažiuras į musų praeitį.

Nors tas istorijos laikotarpis labai išakėtas Lenkų romantikų ir pačių Lietuvių gana gausiai išvagotas, vienok, mano matymu, iš kožno kunigaikščio laikų dar galima rasti temas visai naujiems kuriniams tverti, todel musų rašytojai, kurie užsiima vertimu tik svetimų raštų į musų kalbą, privalėtų dar kartą pasiknisti musų istorijoje ir nesakyti kad ji jau "išsemta".

Kaip kiti musų rašytojai, ir aš turėjau pereiti tą "silpnybę": kokią tik svetimą knygą pradėdavau skaityti, tuoj užeidavo noras ją versti į Lietuvių kalbą, dar nežinant kaip ta knyga baigsis. Tai silpnybė su kuria rašytojai turi kovoti, o vietoj to, imti tverti ką nors savo-originališko.

Plati musų tautos istorija šiais laikais yra retenybė, nors mažų knygelių yra keletas. Senai jau leistos plačios Lietuvos istorijos yra Dr. J. Šliupo "Lietuvių Tauta" ir Simano Daukanto "Lietuvos Istorija". Nors dabartiniai musų istorikai sako kad tos dvi istorijos nėra nuoseklios, bet jie nepagamina nuoseklesnių. Tačiau istoriškoms apysakoms rašant pasiremti jos yra pakankamai geros.

Kryžeivių laikai žinomi visiems Lietuviams, net mažai skaitantiems: jie yra įdomus, romantingi, vaizdingi, ir kiekvienas paėmęs istorijos vadovėlį tampa sužavėtas tų laikų nuotikiais. Panašiai jie atsiliepė ir į mane. To pasekmė buvo "Algis ir Giedrutė", pats pirmutinis mano istorinis kurinis, dramos formoje. Po to sekė kitas, "Birutė ir Kuprelis". Tačiau Lietuviai gyveno ir veikė ir pirm tų laikų, ir studijuojant musų tautos tolimesnę praeitį ji pasirodė dar įdomesnė. Čia susiduriam su garsiais Vikingais. Iš to atsirado mano "Baltijos Aras" (iš pabaigos 10-to amžiaus). Bet kad, kaip sakiau, yra ir bus dar daug medegos visoje musų tautos istorijoje, po to gryžęs į vėlesnįjį periodą, sukuriau "Kryžeivį" ir "Du Broliai". Sekė vėl Vikingų eilė ir parašiau "Juros Merga". Nuo Vikingų perėjęs atgal į kryžeivių laikus pagaminau "Klajuną". Taigi, medegos yra kur tik nepasidairysi.

"Baltijos Aras" savo turiniu ir istorišku pagrindu užima pirmą vietą mano veikalų tarpe. "Galiuną" skaitau gražiausia suderinta fabula. "Galiunas" kaip ir "Juros Merga" yra legendariai-pasakiški kuriniai.

Atradimas Apuolės griuvėsių kaip tik patvirtino mano "Baltijos Are" ir "Juros Mergoje" ne bergždžią jieškojimą Lietuvių-Žemaičių karžygų su priešais iš Baltijos juros, ir patvirtina mano ten daromas išvadas: nors Vikingai visu baisumu, per keletą šimtmečių, puola, žudo, užkariauja Žemaitiją, bet Žemaičiai visgi lieka nuo jų laisvi; išdyla net Vikingų žymės tarpe jų. Ir viršminėtuose veikaluose veikianti asmens yra mano sutverti, išskyrus keletą istorinių Skandinavų asmenų "Baltijos Are". "Juros Mergoje" nėra nei vieno istorinio asmens, be to kiek yra pasiremiama Skandinavų legenda apie "Vilkaširlį kunigaikštį", pačioje pradžioje rašinio, ir neskaitant mažos svarbos vieno Mozuro, kurs irgi įmaišytas veikalo pamarginimui.

"Merunas" paremtas istorišku nuotikiu Žemaičių žemėse ir istoriški yra beveik visi suminimi Vikingų žygiai kaip Lietuvių žemėse taip ir kitose šalyse; gi kas liečia žygius pačių Lietuvių, viskas yra mano paties vaizduotės vaisius; "Merune" dalykai dedasi apie 150 metų pirmiau "Baltijos Aro" laikų ir apie 400 metų pirm "Juros Mergos" laikų. Už 150 metų po Apuolės laikų prasideda aiškesnė Lietuvių istorija ir ji jau šveda švieson Palemoną ir jo sunus.

"MERUNO" TIKSLAS

Jau žinome kad 854 metais žuvėdai paėmė ir išgriovė Apuolę, užvaldydami plačią pajurio sritį. Tyrinėjimai tačiau parodo kad Apuolė vėl buvo atstatyta, o Vikingų žymių, kaip žinoma, Lietuvoje neliko. Kas Apuolę išvadavo? Kas priešus išmušė? Kas buvo tie narsuoliai, ir ar jie nebuvo galingesni už Vikingus?

"Merunas" baigiasi su Apuolės atvadavimu, kur sueina visi apysakos karžygiai į galingą kovą prieš svetimus užkariautojus.

Kas Apuolę valdė, tikrų žinių gal niekas nesuras, bet tenai vienas po kitam gimė ir augo vyrai kariautojai. Apuolė tačiau yra liudymas kad tuose laikuose kas nors dėjosi — ir labai didelio — ką net kelių kitų tautų istorijos pamini.

Kaip kitų mano istorinių veikalų taip ir šio tikslas yra iškelti žilą musų senovę, išaukštinti musų bočių narsumą, supažindinti skaitytoją su anų praėjusių dienų gyvenimu musų tautos ir kaimynų ir net nekurių tolimesnių tautų gyvenimu.

Musų tautos praeičiai garbinti argumentas yra stiprus. Niekas negali prikišti kad tai yra bereikalingas putimas, niekuo nepamatuotas perdėjimas. Tą liudija dabar atkasti Apuolės griuvėsiai, nors ta praeitis ir yra "amžina nežinios nakčia apgobta", kaip sako Simanas Daukantas.

Musų pratėvių praeities aukštinimui, kaip šiame veikale daroma, pagrindas yra tas, kad, nežiurint Vikingų didžiausių pastangų per kelis šimtmečius puldinėti ir naikinti, Lietuviai išliko ir gyvuoja po šiai dienai, o jurų plėšikų neliko nei pėdsakų tame krašte buvimo. Tas viskas liudija kad Lietuviai-Žemaičiai turėjo buti — ir buvo — narsūs net tais ankstyvais-užmirštais laikais.

Toliau, jie turėjo buti narsiais, ir savo narsumu išsilaikė, nes ant jų tais laikais sudėto pagrindo vėliau galėjo įsikurti ta Lietuvos valstybė kokią mes žinome buvus pradedant nuo Ringaudo, Mindaugo, Gedimino, Algirdo-Keistučio, ir Vytauto laikais.

* * *

Mano kuriniai įgaubia savin keletą svarbių išvadų. Savo apysakose leidžiu savo karžygiams išeiti — savu noru ar kaipo belaisviams — į svetimas šalis. Svetur jiems patekti svarbą matau tame kad jie tarp svetimų ko nors išmoksta, ką paskui panaudoja prieš savo priešus. Paveizdan, "Kryžeivyje", Seirys patenka pas krikščionis ir buna išmokinamas tikėjimo, bet kada tarp kryžeivių budamas patiria kad Teutonai rengiasi pulti jo tėvynę Lietuvą, jis iš jų pabėga ir parsiskubinęs į savo šalį persergsti savuosius. Nei šioje nei kitose apysakose savo karžygiams nepaveliju parnešti į savo šalį nieko svetimo kas nustelbtų Lietuvių budą ir paviršutinį ir dvasinį gyvenimą. Nei vienas mano karžygių nepareina savo tėvynėn kitą tikėjimą platint, nors nekurie tuo tikslu tarp svetimųjų buna auklėjami ir tam juos priešai rengiasi panaudoti. Manieji karžygiai pareina tik pramokę geresnių kovos budų, supratimo apie geresnius ginklus ir apsigynimo priemones, ko pamokina ir kitus savo brolius. Tiktai tam tikslui "Galiune" patenka į "žmogėdžių" rankas tos dramos karžygio motina, neščia; jai gema sunus priešų tarpe, kuri jį ten išaugina, o jis išaugęs išmoksta jų kovų budų ir tik kada visko pilnai išmoksta, motina parveda jį pas savo žmones, kad juos to visa išmokinti.

Lietuviai, vieni gyvendami tankiose, tamsiose giriose, toje ankstyvoje senovėje, nemokėjo pasidaryti nei kitokių ginklų kaip tik medinius-akmeninius; ir galėjo kovoti tik su žvėrimis, o ne su gabiai išsilavinusiais, geležinius ginklus ir vario šarvus vartojančiais atėjunais iš juros. Reikėjo ir jiems gauti geresnius ginklus, arba žuti. Taigi, reikia kad kas nors nusimanytų apie kitokius ginklus ir priešų kovų budus, ir viską tą pritaikyti sau. Neprisitaikant reikalavimams, Lietuviai butų išnykę ir Žemaitija butų likus švedijos rytinė dalis.

Kadangi Vikingai neliko Lietuvių žemėse ir nepasidarė valdovais, turime pripažinti kad to priežastis buvo atkaklus Lietuvių kovojimas su jais. Viskas kas iš jurų plėšikų pėdsakų yra likę tai tik keli piliakalniai, daugiau nieko. Taigi, Lietuviai-Žemaičiai buvo narsūs-karingi.

Užkariavimas žmonių ir vietų tais laikais kada žmonės buvo giriniai, reiškė kartu ir išnaikinimą tų kurie buvo silpni. Kitokie Lietuviai buvo jau laikais Gedimino ir artyn į musų laikus, kada kariavo už savo teises, ne vien už savo vietelę kurią buvo girioje prie upės ar upelio pasirinkę ir apsibuvę.

Todel jeigu šioje apysakoje padarau devinto amžiaus musų girių gyventojus narsiais ir karžygiškais, tikiu kad kritikai nepadarys man primetimų jog "perdaug išpučiau", nes tų laikų padėtį nušviečiu kaip ji mano manymu galėjo ir turėjo buti.

(Bus daugiau)

Gerbiami Skaitytojai ir Skaitytojos Amerikoje, Lietuvoje ir kitose šalyse kur tik "Dirva" pasiekia: Su šiuomi prasideda senai žadėta ir plačiai skelbta K. S. Karpiaus-Karpavičiaus legendarė apysaka "MERUNAS", iš garsių Vikingų laikų. Ši apysaka apims laikotarpį 825 iki apie 860 metų — taigi apie 1050 metų atgal, kada įvyko garsus — bet užmirštas — anų dienų mušis prie Apuolės (arti šių dienų Skuodo, Mažeikių apsk., nepertoli Baltijos pajurio). Įžanga į tą apysaką padaroma smulkesnėmis raidėmis, o pati apysaka eis paprastomis stambiomis raidėmis ir bus lengva skaityti. Prašome butinai pašvęsti laiko paskaityti atidžiai šią įžangą, kuri jums palengvins supratimą pačios apysakos. Sekit "Dirvą", sekit "Meruną", nes skaitymo bus mažiausia porai metų. Šiame veikale autorius sudėjo didžiausią savo kurybos vaizduotę, ir kadangi dalykai kokie šiame kurinyje eisis, dėsis jums žinomose vietose, po plačią Lietuvą, o ne vienoje kurioje dalyje, skaitymas tuo bus įdomesnis. Plačiau apie šio veikalo tikslą rasite skaitydami Įžangą.

PER TVORĄ PASIDAIRIUS

Gazietos rašo kad kiaulės dabar visai nupiko — tai kaip matyt dabar neapsimoka nei kiaule but....

Skaičiau "Dirvoj" ant 1-mo pusl. kaip "Iš Lietuvos" bendradarbis kritikuoja Amerikiečius už svetimus žodžius, o jis pats pasirašo — Lord Croaker....

Žino kaip jam butų

Praeivis vežikui: Žmogau! Gėdykis, turbut širdies neturi kad taip žiauriai botkočiu arkliui galvą plieki. Budelis tu, turbut ir su žmonėmis taip pasielgtum!

Vežikas: Tai jau ne, ponas. Ne tie dabar laikai. Rėžtum kartą tai tau kad smogtų atgal, užmirštum net kuo vardu.

Kam liudna, o kam linksma

Motina: Dabartinė jaunuomenė tik ir težino rukyti, gerti ir prie mergaičių landžioti. Kaip tai liudna!

Sunus: Ką niekus kalbi, mamyte. Argi tai liudna? Tai linksma!

1933 KALENDORIUS 1933

Sausis-January

Sekmad.	15	Povilas.	**Dailius, Barijotė, Budris**
Pirmad.	16	Marcelis.	**Jovaras, Gedamė, Norgailis**
Antrad.	17	Antanas.	**Kalnius, Tulevaldė, Ežerė**
Trečiad.	18	Priska.	**Auseklis, Kalnius, Ežerė**
Ketv'tad.	19	Henrikas.	**Raivedis, Gedvilė**
Penktad.	20	Fabijonas.	**Germė, Birjolas, Jurgunas**
Šeštad.	21	Agnietė.	**Germė, Gersė, Ligita.**

PASTABA: Vardai šviesiomis raidėmis yra katalikiški; gi juodukėmis — Lietuviški-tautiški, vyriški ir moteriši.

Nauji ir seni dienų vardai: Sekmadienis—Nedėlia; Pirmadienis—Panedėlis; Antradienis—Utarninkas; Trečiadienis—Sereda; Ketvirtadienis—Ketvergas; Penktadienis—Pėtnyčia; Šeštadienis—Subata.

Gera roda

— Dievai žino kas su manim dedasi. Kai atsigulu tai galva karšta kaip ugnis, o kojos šaltos kaip ledas.

— Na tai atsigulk atžagariai!

Ugniagesys ir tarnaitė

Ponia (tarnaitei): Barbute, ką ten veikia pas tave virtuvėje tas ugniagesys?

Tarnaitė: Poniute, jisai budi kad gaisras neištiktų.

Senstančių panelių tarpe

Zuzė: Pasakyk, Juzyte, kuo tu nenorėtum buti?

Juzė: Gi seimo atstovu.

Zuzė: Kodel?

Juzė: Išbuk tu sveika tris metus niekeno neliečiama. Pasenti galėtum per tą laiką ir liktum netekėjus.

Abu praktiški

— Ar galima tamstą valandėlei sutrukdyti?

— Mano laiko valanda, gerbiamas, kaštuoja tukstantį litų; galiu su tamsta kalbėti tik penkias minutas.

— O, tai, gerbiamas pone, man geriau butų kad nesikalbėtume, užmokėk tik man už tas penkias minutas grynais pinigais....

Jau PRASIDEDA!

APYSAKA

MERUNAS

Juodo Karžygio Sunus

Dabar yra pats geriausias laikas išrašyti "Dirvą" 1933 metams savo giminėms ir draugams nežiurint kur jie gyvena. "Dirva" linksmins juos per visą metą, o jums pigiau kaštuos negu duodant kokią kitą dovaną. Dar ir todel svarbu išrašyti "Dirvą" kadangi joje su pradžia 1933 metų pradės eiti įdomi ir niekad musų literaturoje nepajudinta tos rušies Istoriška Apysaka "MERUNAS, JUODO KARŽYGIO SUNUS". Kurie iki šiol "Dirvą" prenumeravot, apie tai jau žinot, bet mes norime kad jųs patiektumet progą kuodidesniam skaičiui Lietuvių tą svarbų dalyką perskaityti. "MERUNAS" tęsis "Dirvoje" apie porą metų. Taipgi prašome pagalvoti apie **atnaujinimą savo prenumeratų ir tų jusų giminių kuriems iki šiol buvot "Dirvą" išrašę.** Jeigu neišgalit metams, prisiųskit tik už pusę metų.

PRIIMAMA LIETUVOS BONŲ KUPONAI 1933 METŲ

"DIRVA" **6820 Superior Ave.** **Cleveland, O.**

BALBIERIŠKIS

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

Miestelis prie Nemuno kranto, kurio dvaro grafas ištremtas Lenkijon.

Balbieriškis yra valsčiaus miestelis Mariampolės apskrityje. Nėra tikrų padavimų kaip miestelis prasidėjo. Seni žmonės pasakoja kad miestelis vardą gavęs nuo salos kuri atsirado Nemuno viduryje ir buvo vadinama Balbiera. Nuo to ir miestelis tapęs užvardintas.

Balbieriškis neturi jokių žymesnių įdomumų, tik tą kad stovi dailioje vietoje. Rytinėje pusėje pro miestelį vingiuoja garsus musų Nemunas, ir per miestelį teka kitos dvi upės: Peršekė ir Ringis, kurios čia pat susivienija su Nemunu.

Iš vakarų pusės miestelį apgaubia kalnai vadinami Opninės, ir girios. Nepertoli Balbieriškio yra vadinamas Prienų šilas, kuris atsižymi tuo kad per ištisą metą — žiemą ir vasarą — žaliuoja. Tai yra puikus gamtos vaizdas.

Pačiame miestelyje yra keli namai muriniai ir naujų medinių namų, bet yra ir daug senų aplužusių su šiaudiniais stogais bakužių, ir tie patys kiauri, tarytum jos laukia kad kas nuverstų ir jų vieton pastatytų naujas. Šaligatviai ir rinka negrysta.

Yra medinė bažnyčia su dviem aukštais bokštais; ji vargšė buvo labai apšaudyta Vokiečių šuviais. Yra keturių komplektų mokykla; vienas malunas vandeniu varomas, dvi lentpjuvės; paštas, valdyba, elektros stotis.

Susisiekimą miestelis turi gerą: iš pat miestelio išeina plentas per Ožnagarių kalną, per kurį iškasta didelis griovis del nuolaiznesnio kelio. Kalno dešinėj pusėj ant Nemuno kranto stovi didelė Šv. Panelės stovyla, kuri matyti iš toli.

Minėtas plentas tęsiasi šiaurės kryptimi per Prienus link Kauno. Kitas kelias žvyriuotas eina į Mariampolę, apskrities miestą. Kiti du vieškeliai tai prasti: kai buna palaidinė tai jie tiesiog neišbrendami. Sodiečiai nukankina arklius ir patys save tais keliais važiuodami. Vienas kelias eina į Alytų, kitas link Udrijos. Nežinia kodel žmonės tų kelių netaiso ir nesistengia bent kiek pagerint, nes tai butų nauda patiems sau.

Miestelis neišliko nepaliestas karo baisenybių. Rusai traukdamiesi ėmė, plėšė viską kas jiems buvo galima sučiupti, kaip tai bažnyčios varpus, ir daug trobesių sudegino. Vokiečiai užvaldę irgi ne geriau apsiėjo: sunkiai spaudė žmones visokiomis rinkliavomis ir jei kurie nedavė ar turėjo pasislėpę sau, sužinoję Vokiečiai tuos baisiai kankino.

Prie pat miestelio gyveno turtingas Balbieriškio dvaro savininkas gr. Žultakauskas, kuris valdė milžiniškus plotus žemės su dideliais plotais girių, ir palivarkus Tadausavą, Aleksandravą, Mariuką, Juozapiną ir Kižių. Dabar grafo nėra, jis ištremtas Lenkijon. Jo visi dvarai išdalinti bežemiams ir mažažemiams. Vietoje didelių laukų dabar jau auga kaimai. Kurie žmonės dirbo pas Žultakauską dabar tie patys turi po sklypą savos žemės, kuriems valdžia davė. Prie dvaro centro palikta 70 hektarų su trobomis, ką valdo Mergaičių Ukio mokykla. **Vincas Traidaras.**

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunat kurio "Dirvos" numerio tai prašydami Administracijos jį prisiųsti nerašykit "negavau pereito numerio", bet parašykit: "Negavau nr. 2 arba 10, arba 31". Tada greitu laiku tikrai gausit tą numerį kurio neturit.

Ši pastaba ypač svarbi visiems tiems kurie rengiasi skaityti "MERUNĄ".

"Dirvos" Admin.

Magiškas Divonėlis Mini Savo Orines Sukaktuves

POPULIARIŠKAS RADIO PROGRAMAS DAVĖ DAUG PASILINKSMINIMŲ PER PEREITUS METUS

Nors Lucky Strike radio programai buvo leidžiami oru daugiau kaip keturi metai, Magiškas Divonėlis minėjo savo metines sukaktuves nelabai senai. Jis pasikėlė į orą pirmą kartą Lapkričio mėnesį 1931 m. ir nuo tada padarė skaitlingus skridimus ir pasilinksminimo rekordus.

Metų laike jis aplankė miestus trijuose žemynuose, perstatydamas kiekvieno iš jų tipišką šokių muziką, tuo laiku buvusią populiariška. Į aplankytų miestų skaičių ineina: Berlinas, Paryžius, Londonas, Dublinas, Buenos Aires, Havana ir Montreal. Jis nunešė klausančiai publikai net 72 puikiausius orkestrus visose šios šalies dalyse.

Per tą laiką daug paminėtinų naujienų buvo surišta su blizgančiomis šokių orkestrų procesijomis ir prieš mikrofoną buvo pastatyta įvairus palinksminimai. Svarbiausi visuomeniniai dalykai buvo Sharkey-Schmeling kumštynė už čampionatą; žiemos olympiada ant Lake Placid, N. Y.; šokių orkestro muzika lekiant orlaiviu per New Yorko miestą; Washington and Lee Universitetų Fancy Dress balius iš Lexington, Va.; ir Siamsa Gael orkestro muzika iš Dubliko, Airijos, Šv. Patriko dienoje.

Orkestrai tankiausia girdėti tuose programuose buvo šie ir kiek kartų jie dalyvavo: Jack Denny, 21; Joe Moss, 20; George Olsen, 19; Anson Weeks, 17; Wayne King, 11; Vincent Lopez, 11; Jimmy Grier, 9; Coon-Sanders, 8; Ted Fiorito, 7; Gus Arnheim, 6; Ted Weems, 5; Abe Lyman, 5; ir Charlie Agnew, 5.

Yra apskaičiuojama kad Magiškas Divonėlis perstatant šiuos programus, savo skridimais iš miesto į miestą per metus prakeliavo išviso daugiau kaip milijoną mylių.

Dabartiniu laiku Magiško Divonėlio programai yra duodami antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 10:00 val. vakaro (EST) per WEAF ir viso šalies NBC tinklą.

(Advertisement)

JAU PRIIMAM 1933 M. BONŲ KUPONUS

"Dirva" jau priima Lietuvos Bonų 1933 metų kuponus už jų pilną vertę. Siųskit savo 1933 metų Bonų kuponus už "Dirvą" arba už knygas.

VINCO GREIČIAUS 20 METŲ MENO IR LIETUVYBĖS DARBO CLEVELANDE PAMINĖJIMUI

Kas sužadina krutinę
Jei ne dainos Lietuvos,
Kas duod' spėką begalinę
Del nuvargusios sielos?
—Vincas Greičius.

Daug veikėjų Clevelando Lietuvių kolonija turėjo — per 20 metų jų daug atėjo, buvo ir išėjo, bet Vincas Greičius atėjo ir pasiliko. Ir per tą laiką — per 20 metų — nudirbo daug darbų meno ir Lietuvystės srityje. Akmuo tik ant vietos stovėdamas apželia, taip Vinco Greičiaus Clevelande buvimas apžėlė įvairiomis atžalomis — jo darbais musų tautos vardo ir kulturos kėlime.

Vincas Greičius gimė 1886 m. Kalnėnų kaime, Jurbarko par., Kauno rėdyboj, iš tėvų Antano ir Katrynos Greičių. Jo tėvai, pasiturinti ukininkai, augino penkis sunus ir vieną dukterį. Gyvendamas Lietuvoje Vincas dirbo tėvų ukėje ir baigė Jurbarke trijų klesų viešąją mokyklą. Atvyko Amerikon budamas 19 metų amžiaus, 1904 m. Chicagoj dirbo apie metus laiko. 1905 m. įstojo į Šv. Kirylo ir Metodijaus kunigą seminariją Detroite. 1906 m. pradėjo lankyti Valparaiso Universitetą, kur išbuvo 5 metus. Ten apart šiaip mokslo, jis mokinosi muzikos. Besimokinant Valparaisoj jam teko darbuotis su dabartiniais Lietuviais patriotais kaip tai: Dr. Klimu, Dr. Dambrausku, Dr. Juška, Dr. Mikolaičiu, B. K. Balučiu, Kun. H. Vaičiunu, Kun. Juškaičiu ir daugybe kitų. Ypatingai jam teko nemažai darbuotis su B. K. Balučiu (dabartiniu Lietuvos Ministeriu Washingtone). Tuo laiku Vaiparaisoj buvo leidžiama Lietuvių studentų mėnesinis žurnalas "Jaunimo Sapnai", kurio užmanytoju buvo J. Sutkus. Jam apleidus mokyklą, V. Greičius redagavo tą žurnalą iki apleisiant Universitetą, apie 5 metus laiko. Tai buvo didelis darbas, nes reikėjo visą laikraštį prirašyti rankos raštu, o jis buvo nemažas. Paskui "Jaunimo Sapnai" eidavo per rankas, kaip krivulė, ir vėl sugryždavo į redakciją ir knygyną.

Ten buvo susitvėrus Lietuvių Literatiška Draugystė, prie kurios V. Greičius visą laiką prigulėjo ir tankiai papuošdavo jų programus su "Keliaujančių Vyrų Kvartetu" ir kitokia muzika.

B. K. Balučiui išvažiavus į Chicagą redaguoti "Lietuvą", jo rekomendavimu V. Greičius tapo Lietuvių studentų mokytojas Lietuvių kalbos, kuri buvo išguldinėjama po dvi valandi kasdien.

Valparaiso Universitete išbuvęs ištisus penkis metus V. Greičius baigė muzikos skyrių su piano mokytojo diplomu. 1911 m. apleido mokyklą. Jo pirma vieta buvo pas Kun. M. Krušą Waukegan, Ill., mokyti vaikus parapijinėj mokykloj. 1912 m. pakviestas Kun. J. Halaburdos, Birželio 20 d. atvažiavo į Clevelandą ir užėmė Šv. Jurgio par. vargoninko vietą. Taipgi tulą laiką mokino parapijinėj mokykloj vaikus. 1914 m. Rugp. 31 d. vedė p-lę Stasę Vaišnoraitę. Per nekurį laiką mokino Clevelando Lietuvių Teatrališką Chorą. Susitvėrus L. Vyčių 25 kuopai, V. Greičius mokino Vyčių chorą nuo pat pradžios ir per eilę ilgų metų, su pertraukomis. Šiai organizacijai V. Greičius nesigailėjo nei sveikatos nei laiko, nei savo jaunų metų. Jo triusu buvo išmokinta eilė operečių ir šimtai gražiausių dainų.

Kada Clevelande kurėsi pirmutinis laikraštis "Santaika" p. Greičius buvo jo pirmutiniu redaktorium per ištisus metus.

Apart chorų mokinimo jis mokino per kelis metus Anglų kalbos miesto Viešoj Mokykloj. Keliais atvejais mokino Lietuvius Amerikos pilietybės. Taipogi keliais atvejais vedė Lietuvių kalbos ir rašybos klesas. Per nekurį laiką vargoninkavo prie Kun. V. G. Vilkutaičio.

Savo laiku buvo suorganizavęs vaikų chorą "Birutę". Susiorganizavus naujai P. Šv. N. Pagalbos parapijai V. Greičius nuo pat pradžios vargoninkavo apie du metu laiko. Šiai parapijai p. Greičius daug darbavosi meno srityje. Jo darbavimosi metu buvo suorganizuotas didelis bažnytinis choras, kuris su savo vadu nuveikė daug gražaus darbo parapijos ir abelnai Lietuvių naudai. Be suaugusiųjų choro buvo vaikučių choras, kuris taipgi nemažai prisidėjo prie parapijos naudos. Aišku kad per 20 metų Clevelande besidarbuodamas V. Greičius išauklėjo daug gražaus jaunimo. Mokina muzikos nuo 1911 m.

Nesenai jis sutvėrė Akrono Lietuvių Draugišką Klubą ir mokino jų chorą, kurie ir dabar gražiai darbuojasi.

V. Greičius yra parašęs daug liaudies ir originalių dainų. Turi surinkęs kelis šimtus gražiausių Lietuviškų dainų. Greičius susikurė nemažą knygyną. Turi Encyklopediją Britanniką, visą Muzikos Encyklopediją, V. Kudirkos raštus, Basanavičiaus, Karpavičiaus, Maironio ir beveik visą iš spaudos išėjusią Lietuvišką muziką ir poeziją ir daugybė įvairiausių klasiškų kompozitorių piano muziką.

Muzikali šeima

Greičių šeima visa muzikali. Pati poni Stasė Greičienė yra viena iš žymiausių musų dainininkių Amerikoje ir žinoma visoms žymesnėms kolonijoms, kur ji yra koncertavus. Greičiai augina du sunu ir dvi dukteri. Duktė Regina, 17 m. amžiaus, mokinosi muzikos 12 metų be pertraukos. Dabar mokina. Sunus Vincas, 14 m. amžiaus, pradėjo nuodugniai studijuoti smuikos ir piano muziką nuo ketvirtų metų amžiaus ir yra pasiryžęs siekti muzikos mokslą iki aukščiausio laipsnio. Jau jis yra daug kartų viešai pasirodęs kaipo smuikininkas Clevelando Dailos Muzejuje ir grojo visose Clevelando radio stotyse.

VINCAS GREIČIUS

Du jauniausieji, Pranas ir Stasė, taipgi nuo mažens mokinasi muzikos.

Todel nenuostabu kad Greičių šeima Clevelande ir Euclid, Ohio, yra žinoma kaipo muzikalė šeima. Vaikai yra auklėjami katalikiškoj Lietuviškoj dvasioj, pratinami prie Lietuviško skaitymo ir dainavimo. Greičių namuose išgirsi Lietuviškus priežodžius ir patėmysi musų papročius.

Vincas Greičius besidarbuodamas idejai per 20 metų, nėra savo asmeninei naudai surengęs nei vienos pramogos, kas parodo jo pasišventimą kitų labui.

Kaipo žmogus, p. Greičius yra rimto budo; per visą šį laiką įsigijo daugybę draugų Clevelande tarp Lietuvių ir Amerikonų.

Linkėtina Vincui Greičiui gyventi ir darbuotis musų tarpe ilgus-ilgus metus.

Vietinis.

PARSIDUODA

Creamery ir Grosernė, $400 į savaitę garantuotų ineigų; geri įrengimai, daug prekių. Nėra kompeticijos. Atsilankykit nuo 9 iki 11 ryto pas Zimerman, 11717 St. Clair avenue.

FARMA IŠSINUOMOJA

11 akrų farma, netoli Clevelando, vakarų pusėj, geras privažiavimas. Yra penki budinkai. Susižinokit "Dirvoje".

PARSIDUODA FARMA

47 akrų farma parsiduoda arba mainymui ant miesto nuosavybės. Tik 35 mailės nuo Clevelando, į vakarus, Gera vieta, 12 kambarių namas su miesto parankumais. Yra gasas. Sužinoti pas (2)
P. Jasulaitis Melrose 1805W
2151 West 61 Street.

PAJIEŠKAU pusseserę Ameliją Petrulytę-Pisarskienę, iš Katališkių k., Vabalninkų par. Gyvena Detroite. Prašau atsišaukti.
Kastancija Petrulytė-Gurklienė
9121 Fuller Ave. Cleveland, O.

PAJIEŠKAU Marės Olekaitės, iš Lietuvos paeina Jurgelių kaimo, Pažerių val., Vilkaviškio ap. Apie 12 m. atgal gyveno Brooklyn, N. Y. Kas apie ją žino malonėkite pranešti šiuo antrašu:
M. Podolskis
R D No. 1 Hunlocks Creek, Pa.

PAJIEŠKAU draugą Praną Dirvelį, kuris gyveno Chicagoj. Jau antras metas nieko apie jį nežinau. Prašau žinančių parašyti arba lai pats atsišaukia, turiu labai svarbų reikalą.
Pranas Damušis
Liausių k. Kidulių pašto
Šakių apsk. Lithuania

PAJIEŠKAU Zosės Sekreckaitės-Knizelienės, Laukuvos p. Kudaičių k. Gyvena Pittsburgho apie linkėje. Prašau atsišaukti.
Paulina Labokaitė-Kulbickienė
3302 Woodbridge Avenue
Cleveland, O.

GLOBUS

Kiekvienas vyras sutvertas buti laimingu ir jieško sau smagumo. Dauguma žmonių randa laimę apsivedime. Apsivedimas yra didžiausia laimė. Kožnas žmogus yra laimingas kuris turi gerų draugų, o geriausias draugas yra vyras arba žmon. Mes turime didžiausį surašą ypatų kurios nori rasti sau tinkamą gyvenimo draugą. Daugelis yra turtingos ir yra dori ir tinkami žmonės. Visos informacijos užlaikomos paslaptyje. Kam laukti? Apsivesk ir gyvenk laimingai. Rašyk tuojau dykai informacijų. Pridėk 5c stampą atsakymui. (2)

"GLOBUS"
Dept. 54-B
382 Bathurst Street
Toronto, Ont. Canada.

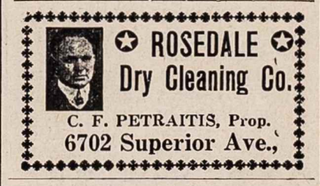

Oskar Gensel
KAPAMS PAMINKLAI
Granito, Marmuro, Bronzos
Kapams akmenys nuo $15 aukštyn. 17 metų patyrimo. Tukstančiai patenkintų kostumerių.
6108-12 Lorain Ave.
EVergreen 0725 (25)

Ofiso Telefonai Namu
MAin 1773 KEnmore 4740W
P. J. KERŠIS
1414 Standard Bank Bldg.
Baigęs teisių mokslą Cumberland Universitete ir darbuojas su Teisių ofisu advokatų Collister, Stevens ir Kurzenberger
Su visais teisiu reikalais Lietuviai, Slavai, Lenkai ir Rusai kreipkitės prie musų.

J. J. LAZICKAS
JEWELER — RADIOS
6407 Superior Ave.
Prie E. 66th Street
—ENdicott 4638—

K. STONIS
Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVIŠKA VALGYKLA
6824 Superior Ave.
Taipgi užlaikau savą mėsinyčią
1310 Russell Road

Sutaupysit 20 iki 40%
ant Radio ir Muzikalių Instr.
Aukštos rušies muzikos mokykla.
50c privatinės lekcijos.
HOEDL'S MUSIC HOUSE
7412 St. Clair Ave.

AR NORIT SVEIKATOS?

Ligos kaip galvos skaudėjimas, sinus, akių, ausų, nosių, veido (paraližis, skausmai, etc.), gelklės, kvėpavimo, širdies (jaunų ir senų), plaučių, kepenų (Gall stones, ulcers etc.), skilvio (įvairių rušių), pancrea, inkstų (užsisenėjusi Bright liga, etc.), žarnų (užkietėjimas, diarrhea, appendix, ulcer, etc.) pelviškos (moterų ligos), kojų (sciatic, neuritis ir kiti skausmai) pagydyta arba **gydoma mano sveikatos** patarnavimu kokį aš suteikiu. Nereikia jums sirgti kuomet galima atgauti pastovią sveikatą. Greita pagalba gaunama daugelyje atvejų. Pasitarimas dykai. **Jeigu negaliu žmogui pagelbėt** aš tą pasakau. Kainos prieinamos. Einu į namus ant pašaukimo.

DR. VINCENT C. THOMAS, Chiropractor
823 Prospect Avenue, 4-tas aukštas Cleveland, Ohio

AR TURITE PILES?

Jeigu kenčiate nuo PILES, ši KLINIKA jums suteiks pagalbą. Taipgi gydome visas kitas žarnų ligas. HEMORRHOIDS (Piles) gydomos be sugaišimo laiko nuo darbo. Fissure, Fistulae ir Ulcer skauduliai gydomi paprastu Amoulant ofiso metodu.

Už pasitarimą nereikia mokėti. Lenkvos išsimokėjimo išlygos darbo žmonėms.. Mes negydome Vėžio Ligos.

RECTAL CLINIC
G. W. Thompson, E. T., 716 Schofield Bldg. E. 9 ir Euclid
Valandos: 11 iki 6. MAin 8634—Namų GLen. 6944
Antradieniais ir Penktadieniais vakarais iki 8.

DANTYS IŠTRAUKIAMI po 50c nuo
visiškai be skausmo
PLATES (gantntuotos tikti) $15.00
Užpildymai sidabro ar porcelino nuo $1
(ATSINEŠKIT ŠĮ SKELBIMĄ)
DR. C. KANTER
DENTIST
10415 St. Clair Ave. GLenville 7352

DABAR—DABAR!
DIDŽIAUSIAS IŠPARDAVIMAS KOKS KADA MUSŲ KRAUTUVĖJ BUVO!

Pirkit Dabar — Sutaupysit daugiau negu kitados kada!	
Vyrų Union Siutai — 59c.	Vaikų Marškiniai — 33c.
Vyrų Rayon Kojinės — 8c	Vaikų Viln. Sveteriai — $1
Vyrų Sveteriai — 69c	Vaikų Kelnaitės — 59c.
Vyrų Geri Marškiniai — 42c	Vaikų OVERKOTAI $1.98
Vyrų Kelinės — 79c.	Vaikų Golf Kojinįs — 14c.

ŠIMTAI KITŲ DALYKŲ NUPIGINTA — Musų visi Vyriški SIUTAI ir OVERKOTAI už nupigintas kainas.
THE KRAMER & REICH CO.
(Virš 30 metų toje pačioje vietoje)
7002-04 Superior Avenue Kampas Giddings Rd.

MElrose 1060 (Paimame iš namų) MElrose 1061
MOTHERS LAUNDRY
4510-12 Clark Avenue
MES ATLIKSIME JUSŲ SKALBIMĄ PIGIAU NEGU NEGU GALIT PAČIOS IŠSKALBTI NAMIE
Nedžiovytas skalbimas 12 sv. 60c. 5c už virš. svarą
Išdžiovintai 12 sv. 89c. 6c už kožną svarą virš.
Suskirstytai 12 sv. 99c. 8c už kožną svarą virš.
Gerai išdžiovintų 12 sv. $1.25 8c už sv.virš.
Pilniausias Skalbyklos Patarnavimas

REIKALAIS VISOKIOS APDRAUDOS

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale bile Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirmiau šaukit mus negu ugniagesius (firemonus).

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentura.
P. P. MULIOLIS
6606 SUPERIOR AVE. HEnderson 6729

MRS. A. JAKUBS
(A. JAKUBAUSKIENĖ)
Lithuanian Funeral Home
Visiems Lietuviams norintiems naudoti musų kambarius leidžiame dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina laidotuvėms, visos lėšos $150 ir aukštyn be apribojimo. Reikale telefonuokit.
6621 Edna Avenue ENdicott 1763

IŠ LIETUVOS

RUPINASI SAMDINIAMS ATLYGINIMU

Lekėčiai, Šakių apsk. — Pastaru metu ukininkai kur tik susiėję tik ir kalba apie ateinančių metų samdiniam atlyginimą. Jie tuo klausimu labai susirūpinę. Esą žemės ukio gaminiai tiek atpigę kad tokia samdiniams alga kokia buvo šymet, mokėti nebus galima. Kai kurie ukininkai mano samdiniams atlyginti įvairiais žemės ukio produktais, o jei tokiomis sąlygomis nesutiksią tai ir nesamdysią. —Tsb.

NAUJAKURIŲ BĖDOS

Šakiai. — Šioj apielinkėj gyvena labai daug naujakurių, nes tik Komaro buvo išdalinti 25 dvarai. Naujakuriai dabar gyvena labai sunkias dienas. Beveik visi jie yra gavę iš valdžios skolon miško skolinę pinigų pasėliams ir kitokiems reikalams. Dabar tas skolas arba jų dalį reikia grąžinti. Pinigų gi nei vienas naujakuris neturi. Daug kas prašė skolas išdėstyti, bet atsakymo negavo, tuo tarpu žemės tvarkytojas ragina skolas grąžinti, o nesumokėjus grąsina varžytinėmis. Dauguma naujakurių tuo yra labai susirupinę, o kai kurie moja ranka sakydami, "kada davė dėkojom, o kai atims neverksime."—Tsb.

MĖGINA POPIERIO FABRIKĄ

Petrošiunai, Kauno ap.—Popierio fabrikas dar nepradėjo veikti kaip kai kuriuose laikraščiuose buvo rašyta, bet dar tik bandoma kai kurios mašinos. Visi fabriko įrengimai, tiek iš oro tiek iš vidaus, galutinai baigti. Gruodžio 15 d. daryta didesni bandymai kaip fabrikas veikia, ir tik su pradžia 1933 metų pradės veikti nuolatos.—Tsb.

UŽMUŠĖ AMERIKIETĮ

Blaudžiai, Pernaravos v., Kėdainių aps. — Gruodžio 3 d. buvo rastas prie savo sodybos už 40 žingsnių nuo buto, keliais smugiais į galvą užmuštas ir į griovį įmestas Antanas Petrauskas. Jis praeitą vasarą tik ką gryžęs iš Amerikos. Sugryžo motinos kviečiamas. Prieš nužudymą tą vakarą velionis buvo nuėjęs pas kaimyną ir 21 valandą nakties ėjo namon, o ant rytojaus jau rastas užmuštas. Spėjama kad tai padaryta iš keršto už turtą. Suimti įtarti asmenys.—"L.U."

DAUG VILKŲ

Liškiava, Alytaus aps. — Vilkai čia ne naujiena. Šymet jie ukininkams gana daug nuostolių pridarė. Nesenai vieno Žeimių kaimo ukininko 8 avis vilkai papjovė ir Liškiavos Žydelio ant rugių besiganantį arklį. Gyventojai mano kad daug vilkų bus atėję iš okupuotos Lietuvos.—Tsb.

KIAUŠINIŲ EKSPORTAS

Iki Gruodžio 1 d. Pienocentras 1932 metais užsienin išvežė 8,108,640 kiaušinių.

1931 metais per 11 mėnesių Pienocentras kiaušinių buvo eksportavęs pusę tiek, tik 4,814,640.

Pereitą Lapkričio mėnesį Pienocentras kiaušinių išvežė 414,000.

Kiaušiniai buvo eksportuoti į Vokietiją, Čekoslovakiją, Angliją ir Šveicariją.—"L.U."

SAVOTIŠKAS KRIZIO ŠPOSAS

Seda, Mazeikių apsk. — Nesenai per turgadienį vienas žmogelis norėjo nuvažiuoti į Telšius, bet niekas jo iš Sedos nevežė pigiau kaip už 10 litų. Žmogelis ilgai nelaukdamas, turguje nusipirko arklį už 7 litus ir raitas tą pačią dieną pasiekė Telšius. Nuo arklio nusėdęs žmogelis džiaugėsi pigia kelione, ir arklį už 7 litus pardavė.—Tsb.

O, žiurėk! Močiutė jau Gali Nulipt Trepais—

Parsiduoda visose Vaistinėse. Naudokit WELDONA Tablets Reikalaukit DYKAI, pilnai iliustruotos 24 pusl. knygelės, "History of RHEUMATISM', su nurodymais ir aprašymais reumatizmo perų, į

WELDONA CORPORATION
Desk 7, Atlantic City, N. J.

Nustojo 20 Svarų Riebumo į 4 Savaites

Mrs. Mae West iš St. Louis, Mo., rašo: 'Aš esu 28 metų amžiaus ir svėriau 170 svarų iki panaudojau vieną dėžę Kruschen Salts tik 4 savaitės atgal. Dabar svečiu 150 sv. Taipgi turiu daugiau energijos ir neturiu alkanų jausmų."

Riebūs žmonės turėtų gerti šaukštuką Kruschen Salts stikle karšto vandens rytais prieš pusryčius—jos yra SAUGUS, nekenksmingas budas numažinti savo svorį kaip patyrė tukstančiai vyrų ir moterų.

Gaukit bonką Kruschen Salts iš vaistinės bile kur Amerikoje (išteks 4 savaitėms) ir mažai kaštuoja. Jei ta bonka nepertikrins jus kad tai yra SAUGUS ir tikras budas nustoti riebumo—pinigai bus grąžinti.

PRIIMK KALĖDINES DOVANAS NUO "AMERIKOS LIETUVIO"

Kas dabar užsirašys "Amerikos Lietuvį" metams ir prisiųs $2., tas gaus LAIKRAŠTĮ ir DOVANAI $2.40 vertės ISTORIJĄ ŽYMIAUSIŲ EUROPOS TAUTŲ KARIAVUSIŲ SENOVĖJE ir PASAULINĖJ KARĖJ su LIETUVOS KARIUOMENĖS PRIEDU, su ŽEMĖLAPIU, 193 dubultavi puslapiai—pavieniai su priedu, 456 puslapiai, 134 paveikslai.

Apie tos knygos vertę daug čia nekalbėsim, tik trumpai pažymėsim, kad iš joje aprašytų kariškų baisinybių daug nepaprastų įspudžių įgysit, daug nežinomų dalykų patirsit. Vien tos knygos padarymas lėšavo virš $2,000.00. Bet norėdami "Amerikos Lietuvį" išplatint, atiduosim ją UŽ DYKĄ.

Tačiau jei kas tos knygos nenorėtų, o norėtų laikraštį — reikia prisiųst tik $1.50 ir Amerikos Lietuvis bus siuntinėjamas per ištisus metus. O prie to dar duosim KALĖDINIŲ DOVANŲ SIENINĮ KALENDORIŲ 1933 METAMS, su LIETUVIŠKAIS MĖNESIAIS IR ŠVENTĖMIS. Kalendorius labai gražus, papuoštas BIRUTĖS PAVEIKSLU. Pasiskubinkit.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

LIETUVOJE

(Tęsinys nuo 1-mo pusl.)

Ir Lietuvos kaimas pradėjo labiau dėmėtis Radio. Nusipirkę bi kokios firmos radio aparatų dalis, jie patys susimontuoja viena ar dviem lempom aparatus, pasinaudodami radio žurnale "Bangose" duodamais brėžiniais. "Bangos", redaguojamas žinomo feljetonisto Aug. Griciaus-Pivošos, daug prisidėjo radio propagandai Lietuvoje. Šiame žurnale daug telpa labai įdomių literaturos srities dalykų ir įvairiais kulturos klausimais rašinių ir daug fotografijų. Šiame savaitraštyje daug gero ras ir kolegos Amerikos Lietuvių laikraščių bendradarbiai. Ir šis žurnalas bus jiems pravartu.

▼ ▼ ▼

Lietuvos Žurnalistų ir Rašytojų Sąjunga labai imasi darbo spaudai propaguoti, skirdama premijas už geriausius spaudai propaguoti obalsius. Iki mano straipsnis pasieks "Dirvos" skaitytojų akis, anas atsišaukimas bus jau žinomas. Todel kartoti man nebus jokio reikalo. Iš savo pusės palinkėkime minėtai sąjungai geriausios sekmės. Jos pastangos teneša geriausių vaisių.

Lord Croaker.

MUILO SINDIKATAS DREBA

Lietuvoj skalbiamo muilo gamintojai turi susidarę savo sindikalą (trustą), kuris palaiko fabrikų nustatytas muilo kainos.

Kadangi Maistas, Pienocentras ir Lietukis turi medegos reikalingos gaminti muilui, kuria sindikatas nesinaudoja, tai tos trys įmonės nutarė įsteigti muilo fabriką Panevėžyje vardu "Chemikalas".

Aišku, "Chemikalas" neineis į sindikatą ir tokiu budu tikimasi numušti muilo kainas.

Kada jau prasidėjo paruošiamieji fabriko įrengimo darbai, sužinojo sindikatas. Kilo panika. Kiek girdėt, sindikatininkai kreipėsi į įsteigėjus siulydami ir prašydami ineiti į sindikatą.—"L.U."

KAIP KANKINAMA GYVULIAI

Kamajai, Rokiškio ap.—Kai kurie gyventojai, norėdami parodyti turguose parduodamas karves esant labai pieningomis, prieš vedimą į turgų kelias dienas nemelžia. Pertvinkimas karvei yra kankynė, ir tas kenkia jos pieningumui.—Tsb.

ARKLIŲ MĖSA KIAULĖMS PENI

Rokiškis. — Gruodžio 5 d. čia buvo labai didelis turgus arklių. Nežiurint arklių daugumo, jie visi buvo išpirkti. Pirkta daugiausia blogieji arkliai, po 4—5 litus, kurių mėsą kiaulėms šeria.—Tsb.

KANADOS NAUJIENOS

SUDBURY, ONT.

Bedarbė po senovei. Čia kaip ir kituose miestuose randasi daug bedarbių; nekuriems miestas pašalpą duoda, kiti gi negaudami iš miesto nieko, gana sunkiai ir vargingai gyvena. Vedusiems kurie turi šeimas, maistą pristato į namus, o nevedę turi eiti į maitinimo punktus, kuriems duoda du sykiu į dieną pavalgyt. Maistas yra labai blogas, ir to mažai duoda. Bet suraminimui bedarbių "ponams" netruksta ir sumanymų. Štai kaip daroma suraminimui bedarbių. Pagarsina kad visi sueitų užsiregistruoti, nes už kelių dienų bus išvežami į darbą ant valdiškų kelių, kur mokės $10 į mėnesį ir maistas. Nors ir šaltyje, alkani žmoneliai dar tamsoje pradeda rinktis į nurodytą vietą užsirašymui dirbti.

Prisirinko virš 800 žmonių, kožnas norėdamas kad jį paimtų. Pribuna guzikuoti tvarkdariai, pradeda tvarkyti ir raginti kad nesigrustų, visus išvešią iki vienam kuris tik nori dirbti. Užrašė visus, nepaliko nei vieno. Bet su išvežimu visai kas kita: atėjo ir praėjo nuskirta išvežimui diena, ir nieko nesulaukdami bedarbiai vėl nusiminė.

Matydami ponai nerimstančius alkanus bedarbius, pradėjo vėl raminti suversdami bėdą ant C. P. R. geležinkelio kompanijos, girdi ta kompanija kalta, nes perdaug nori iš valdžios pinigų už pristatymą darbininkų į darbus. Buk tai valdžia duodanti po $5, o kompanija nori po $8 nuo žmogaus ir tokiu budu nesutinka bedarbius vežti į darbus ten kur aplink Kenora, Ont., 800 mylių kelio. Ir lauk tu alkanas bedarbi kol ponai susitaikys ir tave išveš už maistą dirbti žiemos šalčiuose.

Bėda ir dirbantiems. Keli šimtai žmonelių dar dirba čionai, vieni nikelio kasyklose po 10 dienų į mėnesį, kiti tirpykloj kur tirpina akmenis ir išskiria nikelį, auksą ir kitas nauges. Bet tie labiau bėdavoja už bedarbius, nes sako nežmoniškas skubumas — verčia dirbt kuosunkiausia. Kur pirmiau dirbo po 10-12 darbininku, dabar tą darbą turi atlikti 3-4 žmonės. O tokiam skubotam darbe ir nelaimių netruksta. Nuolat akmenys sutrina ar sužeidžia darbininkus.

Užmušė Lietuvį. Angliškame laikraštyje buvo pranešta kad Swift Current, Sask., tapo užmuštas Jurgis Jakubaitis, kuris važinėjo prekiniais traukiniais darbo jieškodamas. Trauniui sustojus, vargšas pamatė kad ateina policija ir bijodamas papulti į jų nagus šoko nuo vagono ir negalėdamas susilaikyti krito ant antrų bėgių. Tuo tarpu užlėkė pasažierinis traukinis ir jį sutriuškino. Vežant į ligoninę pasimirė. Rasti pas jį popieriai parodo kad jis gyveno 63½ Barber St., Winnipeg, Man. ir vėliau McNutt, Sask. Tai kur vargdienis galvą paguldė, o už ką? Bejieškant duonos kąsnio.

Ilsėkis, tautieti, po Kanados šalta velėna, nesulaukdamas niekados ateinant prie kapo tėvelių, sesučių ir draugų atlankyti, gėlėmis papuošti kapą....

Kurie skaitytojai žinote plačiau apie žuvusį Jurgį Jakubaitį prašau parašyti laišką iš kur jis kilęs ir kokio amžiaus, kada į Kanadą atvyko. Parašydami laišką apie jį suteiksit jam paskutinį draugišką patarnavimą, o aš nuo savęs ištariu širdingą ačiu kurie parašysit. Laiškus siųskit šiuo antrašu:

Jurgis, Box 153
Sudbury, Ont.

Laimėjo "Dirvą" net iš Mass. Valstijos

K. Baniškevičienė atsilieptė iki šiol iš toliausios kolonijos kur tik Clevelando radio programai girdimi. Ji gyvena Greenfield, Mass. už virš 500 mylių nuo Clevelando, ir už tai ji laimėjo "Dirvą" už Naujų Metų dienos programą. Ji rašo:

"Pranešam jums kad mes girdim jusų programus kožną nedėldienį ir esam labai patenkinti; velijam kad šie programai jums sektųsi ilgiau. Mums labai patinka muzika ir dainos. Stotis WJAY yra labai aiški ir mes girdime gerai."

: PAJIEŠKOJIMAI :

Pajieškojimai iš Lietuvos giminių, draugų, pažystamų, yra priimami į "Dirvą" dovanai — Visi kas iš Lietuvos norite ko Amerikoje pajieškoti, prisiųskit ant paskiro lakšto surašę pajieškojimą su savo pilnu antrašu.

"DIRVA"
6820 Superior ave. Cleveland, Ohio

SUERZINTI NERVAI

Kada labai nervuojatės . . . kada vaikų ergelis erzina jus . . : kada viskas ką tik darot reiškia jums nuovargį . . . kuomet apima nusiminimas . . . bandykit panaudoti Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. 98 iš 100 moterų sako kad joms pagelbėjo.

Šis vaistas duos jums ekstra energijos kurios truksta. Gyvenimas išrodys vertu gyventi.

Nekentėkit nei vienos dienos daugiau kada šis vaistas gali jums suteikti pagalbą. Nusipirkit bonką iš savo vaistininko šiandien.

Lydia E. Pinkham's VEGETABLE COMPOUND

BREMEN EUROPA

Greičiausi garlaiviai ant vandens. 7 dienos į LIETUVĄ

Puikus geležkeliu susisiekimas iš BREMERHAVER į LIETUVĄ.

Informacijų kreipkitės:
1119 Euclid Ave. Cleveland

NORTH GERMAN LOYD

To All Who Suffer Stomach Agony, Gas and Indigestion

Money Back If One Bottle of Dare's Mentha Pepsin Doesn't Do You More Good Than Anything You Ever Used.

Why bother with slow actors when one tablespoonful of this splendid and pleasant liquid remedy will cause gas, bloating, heaviness, heartburn or any upset condition of the stomach to speedily vanish.

And why should any man or woman suffer another hour with indigestion or any stomach misery when the remedy that acts almost instantly can be easily procured?

But there is more to say about this remarkable remedy—something that will interest thousands of despondent people.

Dare's Mentha Pepsin not only quickly relieves stomach distress, but it also conquers stubborn indigestion, dyspepsia and gastritis, and puts an end to dizziness, nervousness, headache, sleeplessness and despondency which distressing troubles are nearly always caused by chronic stomach disturbance.

Dare's Mentha Pepsin is a supremely good remedy that druggists everywhere guarantee—a fine tonic that builds you up and makes you work with vim, eat with relish and sleep soundly.

Visas Pasaulis linkęs prie

NEW Gillette BLADES

AKRONO NAUJIENOS

IŠ DRAUGIŠKO KLUBO veikimo. Iki šiol Lietuvių Draugiškas Klubas turėdavo savo nariams draugišką valandą kas trečią antradienį mėnesio. Paskutiniame susirinkime tapo nutarta padaryti ką nors skirtingo ir sumanyta rengti Tėvų Vakarą susirinkime kuris bus laikomas Sausio 17 d., nuo 7:30 vakare. Kožnas narys atsives savo tėvus kaipo garbės svečius tam vakarui. Palinksminimo programas tam vakarui ruošiama po vadovyste Wm. Darulio ir Hank Hollish, kuris susidės iš dainų ir muzikos, o po programo tęsis šokis ir kortavimas. Prie to bus šokio kontestas tėvams su dovana už geriausį pašokimą. Bus duodama užkandis dalyviams. Pakviesta ir geri kalbėtojai kalbėti tinkamais tam vakarėliui klausimais. Vakarėlis prasidės lygiai nuo 7:30, Y. W. C. A. salėje, trečiame aukšte, antralienį, Sausio 17 d.

Draugiško Klubo Dramatiškas komitetas išdalino roles nokytis dviem veikalam ir nariai mokinasi ir ruošiasi prie perstatymo.

Draugiškas Klubas vėl duos programą per radio trumpoje ateityje. Šiuo tarpu prie to negalima prisirengti del stokos tinkamos muzikos.

Elsie Sidar, viena iš musų solisčių, dainavo Akrono Moterų City Club susirinkime Pythian Bldg., Sausio 9 d., 2:30 po pietų. Ji dėvėjo tautišką kostriumą ir padainavo keletą Lietuviškų dainų, kurios buvo gražiai sutiktos.

Vienas iš musų populiarių narių, Al Jocis, kuris sirgo per savaitę laiko, jau taisosi ir žada tuoj gryžti į Akron Universitetą tęsti mokslą.

Kitas žymus jaunas Akrono Lietuvis prisidėjo prie musų Klubo pereitame susirinkime, Pranas Rokas. Jis yra studentas Akron University.

Stasys ir Hank.

VAŽIUOSIT LIETUVON?—kreipkitės į "Dirvos" Agenturą informacijų ir laivakorčių.

Garantuotas BESKAUSMIS ŠTRAUKIMAS DANTŲ $1.00

PLATES garantuotis tikti $12.50
ir išrodys naturaliai. Nuo

Užpildymai ir Dantų nvualymas $1.00

DR. JOS. ROTH
DENTIST
Cor. E. 82nd St. and Wade Park Ave.
ATDARA KASDIEN 9 ryto iki 8 vak. CEdar 4221

NIKODEMAS A. WILKELIS
(Neverauskas)
Licensed Funeral Director

Visiems gerai žinomas jaunas Lietuvis atidarė savo moderniską laidotuvių vietą

WILKELIS FUNERAL HOME
6522 Superior Avenue

NORINTIEMS KAMBARIUS DUODAME VELTUI.

Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok musų patarnavimas, užjauta, simpatija ir prielakumas yra visiems lygus, be tsižvelgimo į kaštus.

Patarnavimas greitas, aukščiausios rušies ir visais atžvilgiais moderniškas.

HEnderson 9292

TRIMITAS

Puiki Eilių-Dainų Knyga, 144 puslapių, tinkamiausia dovana pasiuntimui į Lietuva jaunimui ir draugams čia Amerikoje. Kaina tik 25c
Buvo 50c. Dabar kolei jų yra.....

Siųskit užmokestį 2c pašto stampais
Reikalaukit "Dirvoje"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

KAS GIRDĖT CLEVELANDE-APIELINKĖSE

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENdicott 4486—Atdara vakarais

EUDZIULIS MIRĖ ELEKTRIŠKOJE KEDĖJE

William Enzulus (kaip Angliškai jis vadinosi, Vincas Endziulis), 23 m., čia gimęs ir augęs vaikinas iš Clevelando, užmokėjo savo gyvastimi Columbus valstijiniame kalėjime už nušovimą slaptos policijos nario, John Buettner, Rugpjučio 6 d., 1932 m. Endziulis mirė elektriškoje kedėje Sausio 8 d.

Kaip prirengėjai jo prie mirties nutėmijo, jo noras buvo "užbaigti viską kuogreičiausia'-, norėjo kad jį greičiau pasodintų į kedę ir paleistų elektros srovę. Į mirties kambarį jis inėjo ramiai, apsidairė į kartu inėjusius liudininkus, ir nieko nesakė kada sargai rišo jį diržais prie kedės.

Endziulis pateko ant mirties kedės už $36 vagystę. Rugp. 6 d. detektivas Buettner su kitu detektivu važinėdami, užtiko Endziulį tuoj po raportuoto apiplėšimo krautuvės skersai gatvės nuo policijos stoties, 7916 Superior ave. Kada detektivai sulaikė jį klausinėti, Endziulis išsitraukęs revolverį Buettnerį peršovė. Laike tardymo teisme vėliau jis sakėsi buvęs tada girtas.

Jo teismas buvo trumpas, nes žudystė buvo aiški, kadangi kitas detektivas kartu buvo ir jį sugavo laike žudystės. Buettner mirė ligoninėje sekančia dieną po peršovimo.

Clevelande, apskrities kalėjime sėdėdamas po teismo, jisai kalbėjo kad jam teismas nerodė "jokio teisingumo", prieš jį liudijo policija ir "visi melavo".

Kelios savaitės atgal jis norėjo pats kalėjime nusižudyti; sargai rado jį su perpjautomis rankų gyslomis.

Mirties kambarin jį palydėjo katalikų kunigas. Paskutinę dieną prie jo buvo jo žmona, 18 m. amžiaus. Ir jai apsilankius pas jį, sargai sakė. Endziulis buvo ramus.

Kas kelintas metas Clevelande pasikartoja tokie jaunų Lietuvių žmogžudiški darbai ir už tai vyrukai atmoka savo gyvastimi.

DARŽELIO Sąjungos svarbus metinis susirinkimas bus laikomas šį penktadienį, nuo 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje. Visi draugijų atstovai — seni arba nauji — prašomi atsilankyti, nes bus rinkimas naujos valdybos ir yra kitų reikalų aptarimui. Atstovai prašomi atnešti savo duokles. Vald.

MANO ĮSPUDŽIAI CLEVELANDE. Dėkoju savo sunam ir marčiom, Jonui ir Daratai, ir Stasiui ir Helenai Jarams, už manęs gražiai priėmimą ir pavaišinimą per Kalėdas. Taipgi ačiu pp. Katrinai ir Antanui Miliauskams už malonias vaišes ir jų dukrelei Adelaidei už palinksminimą muzika ir dainelėmis, kurių klausant ir apsiverkti gavau.

Turiu pažymėti kad antrą Kalėdų dieną dalyvaudama vakarienėje vietos inteligentų Stonio valgykloje turėjau didelio malonumo, nes toks burelis žmonių buvo tikrai gražus ir draugiškas. Pagaliau padėkosiu Stoniui už jo skanius valgius ir už dovaną kalendorių, kuris primins man Clevelandą.

Josephine Vitkienė,
Chicago, Ill.

AR GIRDĖJOT tokią baiką? Apskrities Common Pleas teisėjai savo slaptame posėdyje nutarė padidinti algas 72 teismo pritarnautojų! Tas algų pakėlimas bendroje sumoje siekia $17,682 į metus. Tai tau ir pyragai: kada visomis pusėmis reikalaujama algų mažinimo ir taksų numušimo, teisėjai savo pagelbininkams padarė puikią "loską" (iš taksų mokėtojų kišenių)!

Teismų prisaikdintiems teisėjams-piliečiams tuo tarpu numažinta užmokestis nuo $3 iki $2 už dieną.

SVEIKAS metas. 1932 metas buvo gana sveikas Clevelande, sako sveikatos komisijonierius. Mirčių skaičius buvo 10.6 nuo tukstančio gyventojų. 1931 m. buvo 11 nuo 1000.

IR DIVORSŲ MAŽIAU. 1932 metais Cuyahoga apskrityje divorsų jieškančių porų buvo 3,319: 1931 metais buvo 4,550.

Divorsų sumažėjimas paeina nuo to kad mažiau buvo vedybų, del blogų laikų.

1932 m. leidimų vesti buvo išduota del 5,453 porų; gi 1931 m. buvo del 7,635 porų.

Daugybė gyvena taip pasimetę, nes divorsai kaštuoja pinigus, o nėra iš ko.

NUSIŽUDĖ KALĖJIME. Apskrities kalėjime nusižudė Italas Valentine Victorio, 56 metų amžiaus. Jam kas tai atnešė skustuvą ir slaptai įdavė ir jis juomi persipjovęs sau rankų gyslas mirė.

PERDAUG "svečių". Cuyahoga apskrities kalėjime dabartiniu laiku randasi 623 kaliniai, o vietos yra tik del 496. Daug federalių kalinių atgabenta į šį kalėjimą. Kadangi nėra pinigų kalinių išvežimui į kitas pabaudos įstaigas, sako šerifas Sulzmann, kaliniai laikomi mieste.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Banko metinis šėrininkų susirinkimas įvyks penktadienio vakare, Sausio 20 d., nuo 7:30 val., Lietuvių salėje. Visi šėrininkai prašomi dalyvauti. (3)

THE LITHUANIAN SAVINGS & LOAN ASS'N.

MIESTAS SKOLOJE. Majoro Miller pasigyrimas kad jo valdžia buvo ekonomiška tapo sutaršytas kada šiose dienose iškelta aikštėn kad bėgyje 1932 metų miesto valdžia pasidarė $2.150,000 skolų, praleisdama tiek daugiau negu ineigos siekė.

GAVO didelį užsakymą. Truscon Steel Co. gavo $2,000,000 vertės užsakymą padaryti šėpu del elektriškų šaldytuvų. Ta kompanija turės darbo del 300 iki 500 darbininkų daugiau.

BUDAVOJIMO amatų darbininkai ir budavojimo kontraktoriai rengiasi prie smarkios kovos. Kontraktoriai nori nupiginti algas dar daugiau, nors pernai jau darbininkai patys sutiko nusileisti.

Taipgi bus bandoma įvesti šešių valandų darbo dieną.

AMERICAN Equality League valdybon 1933 metams išrinkta:

Prez. — John L. Mihelich,
12 vice prezidentų,
Ižd. — Louis Drucker,
Finansų sekr. — Charles J. Bills (Lietuvis),
Susinešimų sekret. — A. I. Hausman.

Taipgi išrinkta reikalingos komisijos.

Sekmadienį, Vasario 5 d., ši organizacija rengia savo metinį pokilį — vakarienę ir šokius, kame bus įvesdinta nauja valdyba. Vakarienė bus Slovenų salėje, 6417 St. Clair ave. Tikietas $1.00.

Tel. Endicott 1378
Dr. S. T. TAMOŠAITIS
(THOMAS)
LIETUVIS DENTISTAS
6902 Superior Ave.
Skersai gatvės nuo Lietuvių Salės.

HEnd. 8442
F. M. LAIT, M.D.
LIETUVIS GYDYTOJAS
6040 Superior Ave.
Ofiso valandos: 12 iki 2
6 iki 8 vakare.

PARSIDUODA NAMAI
Ant E. 79 St., kampas Cornelia ave, 2 šeimynų namai, 2 krautuvės ir garadžius; tinka kepėjui arba mėsinyčiai. Pigiai arba galima mainyt į pavienį namą. Smulkmenų klauskit pas Zimerman, 11717 St. Clair ave. 9 iki 11 ryto.

VIETINES žinias ar pranešimus rašant, darykit juos trumpus, nes arba netilps arba bus Redakcijos sutrumpinti.

Vinco Greičiaus Sukaktuvių Koncertas

Šį sekmadienį, Sausio 15 d., Lietuvių salėje įvyksta didelis koncertas paminėjimui Vinco Greičiaus 20 metų meno ir Lietuvybės darbuotės Clevelande. Šiame puslapyje skelbime pasakyta daugiau apie koncertą, o apie patį p. Greičių paskaitykite ant 6-to pusl., platesniam pažinimui jo darbuotės musų kolonijoje per 20 metų.

UŽSIMUŠĖ. Sausio 11 d. nušoko nuo Harvard-Denison av. tilto ir užsimušė Frank Przybylski, 57 m., iš Elyria. Jo sunus sakė kad tėvas buvo labai susigraužęs del piniginių nuostolių.

BUDAVOJIMO IR PASKOLOS draugijos ir bankai užvedė derybas su valdžios Rekonstrukcijos Finansų Korporacija gavimui paskolų prieinamomis išlygomis, kad butų galima išmokėti depozitoriams sulaikytus pinigus.

Visai Ohio valstijai reikalinga gauti $100,000,000 paskolos tokioms įstaigoms paremti; iš tos sumos Clevelandui tektų į $10,000,000. Kaip greit paskola butų gauta, depozitoriai galėtų gauti pinigų.

GIRTAS TĖVAS nušovė savo dukterį. Vermillion, O. — Nicholas Schummer, 49 metų, pasigėręs pradėjo namie trukšmavoti. Vieną dieną jis norėjo sudegint namą. Kada žmona prisibijodama nelaimės bandė pabėgti iš namų pas kaimynus, pasiėmus su savim 9 metų dukterį išėjo, girtas vyras pasigriebęs šautuvą paleido į moterį šuvį, bet pataikė dukterei ir ją nušovė. Jis areštuotas.

NUSIŠOVĖ. Raymond Bell, 56 m., iš Garfield Heights, dirbęs naktiniu sargu American Steel and Wire Co. dirbtuvėj, nusišovė prie darbo. Lavoną rado kitas jo pagelbininkas.

Šeimyniniai nesutikimai prie to jį privedė, kaip paaiškėjo iš rasto pas jį raštelio.

PAKLIUVO UŽ SENĄ PRASIŽENGIMĄ. Keturiolika metų atgal atbėgo į Clevelandą ir čia gražiai įsigyveno vienas vyras, kuris čia vadinosi Harry Stanley. Jam pasisekė biznyje ir jis vedęs gražiai gyveno. Jis buvo pabėgęs iš Colorado valstijos kalėjimo, kur buvo nuteistas 4 metams už automobilio vagystę.

Jam čia taip sekėsi kad dabar statosi sau $22,000 vertės gyvenamą namą.

Nepersenai jis buvo apsilankęs Detroite ir ten vienoj vietoj suėjo savo pažystamą merginą, kurią mylėjo gyvendamas Coloradoj. Jis jos nenorėjo pažinti, nes per ją pateko į kalėjimą, bet ji jį pažinus tuoj prisikabino. Patyrus kad jis turtingas, ir žinodama kad jis pabėgėlis iš kalėjimo, paprašė jo duoti jai pinigų. Jis atsisakė. Ta mergina tuoj pranešė į Colorado kad ji žino kur randasi pabėgęs kalinis ir pareikalavo $50 atlyginimo, kas ten mokama už informaciją apie pabėgėlius iš kalėjimo.

Dabar Stanley išvažiavo į Colorado prašyti gubernatoriaus dovanojimo, arba turės atsėdėti bausmę. Jis sako kad tada pakliuvo už vagystę, kuomet kiti du vyrai, tos merginos draugai, pasivadino jį pasivažinėti nauju automobiliu, davė jam važiuoti, ir jis taip buvo sugautas, nes tas automobilis buvo vogtas.

DEDAMA pastangos iškovoti Clevelando gyventojams pigesnė kaina už elektrą. Majoras Miller užvedė derybas su Illuminating kompanija reikalaudamas kad numuštų 20 nuoš. už namuose naudojamą elektrą. Tas paliestų 185,000 namų savininkų.

Reikėtų labai kad iškovotų nupiginimą gazo kainos ir taksų už vandenį. Vandenį gali atpiginti pats Miller su miesto taryba, todel tegul pirmiausia tą ir padaro.

RENGIASI statyt bravorą. Clevelande rengiasi statyt didelį 10 aukštų bravorą kaip tik bus legalizuota alus. Jau esama tam reikalui gatavo kapitalo apie $700,000.

Bishop & Babcock Co., kuri gamina mašinerijas bonkų pildymui ir užkimšimui, irgi gavo užsakymų padaryti mašinerijų už $140,000, kaip greit prohibicija bus prašalinta.

Koncertas ir Balius

Paminėjimui
20 Metų Lietuvystės ir Meno Darbuotės
VINCO GREIČIAUS
Clevelande

Sekm. Sausio-Jan. 15 d. 1933

Lietuvių Salėje

KONCERTO PRADŽIA 5 VAL. VAK.
ŠOKIAI PRASIDĖS 8 VAL.
Įžanga Koncertui — 35c. ypatai
Šokiams — 25c.
(Šokikams bus PRIZE WALTZ su dovana)

PROGRAME DALYVAUS SEKANTI

S. Kučinskiutė
Stasė Greičienė
P. ir P. Luizai
Inž. P. J. Žuris
M. Šeštokaitė
J. Šeštokas
J. Kayackas
J. Krasnickas
Ant. Zdanis
O. Michelichienė
E. Grigiutė
A. ir D. Salasevičiutės
Regina Greičiutė
V. Greičius (sunus)
G. Roversteinas
H. ir P. Hollišiai
(Iš Akrono)

STASĖ GREIČIENĖ
žymiausia Clevelando dainininkė, viena iš programo dalyvių.

Lietuviški Radio Programai
Sekmadieniais, 1:30 val. po pietų iš WJAY.

Aptaisome-Įrišame Jusų
SENAS MALDAKNYGES, BIBLIJAS
ir kitas knygas kurių viršeliai apsinešioja.
F. F. Prihoda Book Binding Co.
Atveškite arba prisiųskite, klauskit kainų.
1714 Woodland Avenue Cleveland, O.

DABAR PATS LAIKAS!

1933 KALENDORIUS DYKAI

Štai svarbi naujiena: Kurie vietiniai nuo dabar iki pabaigai Sausio mėnesio 1933 m. užsirašys sau "Dirvą" **visam metui** arba užrašys kitam kam ant metų, **gaus dykai 1933 metų puikų sieninį Kalendorių! Pasiskubinkit užsirašyti dabar — su pačia pradžia metų.**

"Dirvos" ofisas randasi kampas E. 69 St. ir Superior avenue, skersai gatvę nuo Lietuvių salės. Ofisas atdaras visą dieną ir vakarais iki 7. Šventadieniais uždarytas.

IMKITES SKAITYTI 1933 M. CLEVELANDO SAVAITRASTĮ

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

KAINUOJA METAMS
Galima išsirašyti tik pusei metų
Pusei metų — Pusė kainos

AMERIKOJE - - - $2.00
KANADOJE - - - $2.50
LIETUVOJE ir kitur - $3.00

PRIIMAMA LIETUVOS BONŲ KUPONAI 1933 METŲ

"DIRVA" DABAR YRA PIGIAUSIAS DARBININKO PASILINKSMINIMAS, KADA VISOKIEMS KITIEMS PASILINKSMINIMAMS PINIGŲ METYT NĖRA.